

**Vzdelávací seminár EMN
„Nútená migrácia –
príčiny a možné riešenia“**

**EMN Educational Seminar
“Forced Migration –
Causes and Possible Solutions”**

**MATERIÁLY
K SEMINÁRU**

**SEMINAR
MATERIALS**

19. – 21. augusta 2014, Bratislava
19 – 21 August 2014, Bratislava

Obsah / Contents

1. úvod / introduction
2. program seminára / seminar programme
3. informácie o prednášajúcich a EMN tíme /
speakers' biographies and EMN team
4. migrácia na Slovensku / migration in Slovakia
5. študijné podklady / study materials
6. prezentácie prednášajúcich / speakers' presentations



Spolufinancované
Európskou úniou



Čo je EMN?

Európska migračná sieť (European Migration Network - EMN) poskytuje aktuálne, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o migrácii a azyle na účely tvorby národných politík a politík EÚ. Medzi hlavné aktivity EMN patrí príprava štúdií a výročných správ, výmena informácií v rámci systému ad hoc otázok, organizovanie rôznych stretnutí a budovanie kontaktov. EMN vznikla na základe Rozhodnutia Rady 2008/381/ES a spolufinancuje ju Európska únia. Aktivity EMN na Slovensku spolufinancuje Ministerstvo vnútra SR.

Kto tvorí Národný kontaktný bod EMN v Slovenskej republike?

Národný kontaktný bod EMN v SR tvorí Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Štatistický úrad SR a Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) vo funkcii koordinátora. V prípade záujmu o činnosť EMN môžete navštíviť webovú stránku www.emn.sk alebo kontaktovať IOM na ncpslovakia@iom.int alebo [02/5262 3335](tel:+421252623335).

What is EMN?

The European Migration Network (EMN) provides up-to-date, objective, reliable and comparable information on migration and asylum with a view to supporting policymaking at national and EU level. Main EMN activities are preparation of studies and annual reports, information exchange through the system of ad-hoc queries, organising different meetings as well as networking. EMN was established by the Council Decision 2008/381/EC and is co-funded by the European Union. EMN activities in Slovakia are co-financed by the Ministry of Interior of the Slovak Republic.

Who comprises EMN National Contact Point in the Slovak Republic?

The EMN National Contact Point in the Slovak Republic is composed of the Ministry of Interior of the Slovak Republic, Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic, Statistical Office of the Slovak Republic and International Organization for Migration (IOM) as its coordinator. In case of your interest in the EMN activities please visit www.emn.sk or contact IOM at ncpslovakia@iom.int or [+421 2 5262 3335](tel:+421252623335).

1. Úvod / Introduction

Vážená účastníčka, vážený účastník vzdelávacieho seminára,

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) ako koordinátor Národného kontaktného bodu Európskej migračnej siete (EMN) v SR si veľmi váži vašu účasť na vzdelávacom seminári EMN „Nútená migrácia – príčiny a možné riešenia“. Po dvoch úspešných ročníkoch, je tohtoročný seminár tematicky zameraný na rôzne aspekty nútenej migrácie so zreteľom na jej príčiny a súčasný stav, humanitárne operácie, poskytovanie medzinárodnej ochrany a presídľovanie v celosvetovom i slovenskom kontexte, ako aj na aktuálne výzvy v oblasti Stredomoria. Medzi prednášajúcimi sú slovenskí i zahraniční experti z akademických, vládnych a mimovládnych inštitúcií, ako aj medzinárodných organizácií. V rámci seminára budete mať opäť možnosť vidieť niekoľko krátkych dokumentárnych filmov a využiť priestor na diskusiu s renomovanými odborníkmi pôsobiacimi v tejto oblasti.

Vzdelávací seminár EMN je zároveň vítanou príležitosťou na nadviazanie nových kontaktov na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, diskusiu a rozvoj iniciatív, z ktorých bude možné čerpať v budúcnosti pri budovaní odborných kapacít a pri práci v oblasti migrácie a azylu. Veríme, že nadobudnuté poznatky a kontakty využijete vo svojej ďalšej práci – pri tvorbe politik, strategických materiálov, zákonov, stanovísk, odborných dokumentov a akademických prác týkajúcich sa migrácie, pri implementácii migračnej a azylovej politiky v praxi alebo pri praktickej práci s migrantmi.

Našou snahou je, aby ste čas strávený na seminári využili čo najefektívnejšie. Aj preto sme pre vás pripravili tento referenčný materiál, ktorý obsahuje vystúpenia expertov a ich profily, študijné podklady a informácie o migrácii na Slovensku. Veríme, že vám poslúžia aj po návrate do každodennej pracovnej reality.

Dear participant of the educational seminar,

International Organization for Migration (IOM) as the coordinator of the National Contact Point of the European Migration Network (EMN) in the Slovak Republic is very pleased and honoured that you decided to participate in the EMN educational seminar entitled “Forced Migration – Causes and Possible Solutions”. After two successful editions, this year’s topic of the seminar is focused on causes and current situation with regard to forced migration, humanitarian operations, provision of international protection and resettlement worldwide as well as in the context of the Slovak Republic and last but not least the topic of refugee hotspots in the Mediterranean region. The list of speakers includes international and local experts from academic, governmental and non-governmental institutions as well as international organizations. Moreover, the participants will have the opportunity to watch a number of short documentary films and take the opportunity to discuss the topic with highly-respected speakers.

EMN Educational seminar is also a welcome opportunity for networking on regional, national and international level, discussion and development of initiatives which can be used in the future capacity building and work in the field of migration and asylum. We believe that knowledge and contacts gained during the seminar will be helpful in your further work – in policy-making, preparation of strategic materials, laws, statements, expert documents and academic papers on migration, practical implementation of migration and asylum policy or practical work with migrants.

Our effort is that you will make the most of attending this seminar. Therefore we have prepared for you this reference material which includes speakers’ presentations and biographies, study materials and information on migration in Slovakia. We believe that it will serve you also after returning to your everyday work.

Zuzana Vatráľová
vedúca Úradu IOM v SR/ Head of the IOM Office in Slovakia

2. Program seminára / Seminar Programme

Vzdelávací seminár EMN „Nútená migrácia – príčiny a možné riešenia“

19. – 21. augusta 2014
Hotel Mercure, Žabotova ulica 2, Bratislava

19. august (utorok)

8:30 – 9:00 Registrácia

9:00 – 9:30 Otvorenie vzdelávacieho seminára, privítanie účastníkov

Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

Bernard Priecel, Migračný úrad Ministerstva vnútra SR

9:30 – 10:30 Dôvody súčasného vysídlenia a situácia v oblasti nútenej migrácie

Caroline Van Buren, Regionálny zastupiteľský úrad UNHCR pre strednú Európu, Budapešť

10:30 – 11:00 Prestávka

11:00 – 12:15 Prečo chrániť utečencov? Globálny pohľad a pohľad EÚ

Boldizsár Nagy, University of Eötvös Loránd; Central European University, Maďarsko

12:15 – 13:15 Obed

13:15 – 14:15 Migračné trendy v regióne Stredomoria

José Angel Oropeza, Koordinačný úrad IOM pre Stredomorie a Úrad IOM pre Taliansko a Maltu

14:15 – 14:45 Prestávka

14:45 – 16:00 Nielen krátkodobé riešenia. Lampedusa z antropologickej perspektívy

Gilles Reckinger, University of Innsbruck, Rakúsko

18:30 – 20:30 Diskusný večer EMN: Ľudia na úteku (KC Dunaj, Nedbalova 3, Bratislava)

Pozývame Vás na premietanie dokumentárneho filmu *Utečenci: kto ich potrebuje?* (Refugees: Who needs them?, 2012, 74min., angl. titulky) od amerického režiséra Miles Rostona, ktorý počas jedného roka sleduje dramatické príbehy štyroch migrantov – Fathi z Líbye, Fasila z Etiópie, Li Zhu z Číny a Renuky z Bhutánu, ktorí boli nútení opustiť svoj domov. Po filme bude nasledovať diskusia s medzinárodne uznávanými odborníkmi – Caroline Van Burenovou (Regionálny zastupiteľský úrad UNHCR pre strednú Európu), Michaelom Grayom (IOM Ženeva) a José Angelom Oropezom (Koordinačný úrad IOM pre Stredomorie) – o nútenej migrácii, jej príčinách, utečencoch a možnostiach pomoci. Podujatie bude prebiehať v anglickom jazyku bez tlmočenia.

20. august (streda):

9:00 – 10:00 Humanitárne operácie IOM ako reakcia na krízy a konflikty
Jo De Backer, Regionálny úrad IOM pre EHP, EÚ a NATO, Brusel

10:00 – 10:30 Prestávka

10:30 – 11:30 Život v najväčších utečeneckých táboroch sveta a ich riadenie
Caroline Van Buren, Regionálny zastupiteľský úrad UNHCR pre strednú Európu, Budapešť

11:30 – 12:30 Obed

12:30 – 13:30 Presídľovanie ako jeden z dôležitých nástrojov medzinárodnej ochrany
Michael Gray, Divízia pre riadenie presídľovania a presunov, IOM Ženeva

13:30 – 14:00 Presídľovanie cez Slovensko: Núdzové tranzitné centrum
Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

14:00 – 14:30 Prestávka

14:30 – 15:45 Vnímanie a realita environmentálnej migrácie
François Gemenne, Paris School of International Affairs, Francúzsko

**15:45 – 17:15 Migrácia a klimatické zmeny:
Ako môžeme chrániť environmentálnych migrantov a aká by mala byť odozva EÚ?**
Alexander Randall, Climate Outreach and Information Network, Veľká Británia

21. august (štvrtok):

9:00 – 9:30 Ľudia ako my: Právo na azyl – právo na život
(premietanie filmu o živote utečencov na Slovensku)

9:30 – 10:15 Azylové právo v podmienkach Slovenskej republiky
Miroslava Vozáryová, Ministerstvo zahraničných vecí SR; Univerzita Komenského, Slovensko

10:15 – 10:45 Prestávka

10:45 – 11:30 Poskytovanie medzinárodnej ochrany na Slovensku
Bernard Priel, Migračný úrad Ministerstva vnútra SR

11:30 – 12:00 Organizácia azylových zariadení v členských štátoch EÚ – výstupy súhrnnej správy EMN
Sheila Maas, ICFI (poskytovateľ služieb EMN), Brusel

12:00 – 12:30 Záverečné zhrnutie a odovzdávanie potvrdení o účasti

12:30 – 13:30 Obed

Počas celého podujatia bude zabezpečené tlmočenie do angličtiny a slovenčiny okrem večernej diskusie, ktorá bude prebiehať v angličtine.

Program seminára / Seminar Programme

EMN Educational Seminar

„Forced Migration – Causes and Possible Solutions“

19 – 21 August 2014

Hotel Mercure, Žabotova 2, Bratislava, Slovakia

19 August (Tuesday):

8.30 – 9.00 Registration

9.00 – 9.30 Opening of the seminar and welcoming of the participants

Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

Bernard Prieceľ, Migration Office, Ministry of Interior of the Slovak Republic

9.30 – 10.30 Causes of contemporary displacement and current situation with regard to forced migration

Caroline Van Buren, UNHCR Regional Representation for Central Europe, Budapest

10.30 – 11.00 Coffee break

11.00 – 12.15 Why to protect refugees? General and EU perspectives

Boldizsár Nagy, Eötvös Loránd University; Central European University, Hungary

12.15 – 13.15 Lunch

13.15 – 14.15 Migratory trends in the Mediterranean

José Angel Oropeza, IOM Coordinating Office for the Mediterranean and IOM Mission for Italy and Malta

14.15 – 14.45 Coffee break

14.45 – 16.00 Beyond short-termism. Anthropological Perspectives from Lampedusa

Gilles Reckinger, University of Innsbruck, Austria

18.30 – 20.30 EMN Discussion Evening: People Forced to Flee (KC Dunaj, Nedbalova 3, Bratislava)

We invite you to the screening of a documentary film Refugees: Who needs them? (2012, 74min., English subtitles), by US born filmmaker, Miles Roston, who follows for a year the dramatic story of four migrants – Fathi from Libya, Fasil from Ethiopia, Li Zhu from China and Renuka from Bhutan who were forced to leave their homes.

Screening will be followed by discussion with internationally recognised experts – Caroline Van Buren (UNHCR Regional Representation for Central Europe), Michael Gray (IOM Geneva Headquarters) and José Angel Oropeza (IOM Coordinating Office for the Mediterranean) – about forced migration and its causes, refugees and ways to help. The whole event will be conducted in English with no translation provided.

20 August (Wednesday):

9.00 – 10.00 IOM's humanitarian operations in response to conflicts and crises

Jo De Backer, IOM Regional Office for the EEA, the EU and NATO, Brussels

10.00 – 10.30 Coffee break

10.30 – 11.30 Life in and management of the world's largest refugee camps

Caroline Van Buren, UNHCR Regional Representation for Central Europe, Budapest

11.30 – 12.30 Lunch

12.30 – 13.30 Resettlement as a vital tool of international protection

Michael Gray, Resettlement and Movement Management Division, IOM Geneva Headquarters

13.30 – 14.00 Resettlement through Slovakia: Emergency Transit Centre

Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

14.00 – 14.30 Coffee break

14.30 – 15.45 Perceptions and realities of environmentally-induced migration

François Gemenne, Paris School of International Affairs, France

15.45 – 17.15 Migration and climate change:

How can we protect people who move and how should the EU respond?

Alexander Randall, Climate Outreach and Information Network, United Kingdom

21 August (Thursday):

9.00 – 9.30 People just like us: Right to asylum – right to life

film screening about refugees in Slovakia

9.30 – 10.15 Asylum in Slovakia: national legal framework

Miroslava Vozáryová, Comenius University in Bratislava;

Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic

10.15 – 10.45 Coffee break

10.45 – 11.30 Providing international protection in Slovakia

Bernard Priel, Migration Office, Ministry of Interior of the Slovak Republic

**11.30 – 12.00 Organisation of asylum facilities in the EU Member States –
outcomes of the EMN synthesis report**

Sheila Maas, ICFI (EMN Service Provider), Brussels

12.00 – 12.30 Concluding remarks and handing over the participation certificates

12.30 – 13.30 Lunch

Please note that the English and Slovak interpreting will be provided during the whole event except for the evening discussion (conducted in English).

3. Informácie o prednášajúcich / Speakers' Biographies

JO DE BACKER

Jo De Backer pracuje ako Styčný a politický úradník EÚ Regionálneho Úradu IOM pre EHP, EÚ a NATO v Bruseli. Je zodpovedná za technickú podporu a poradenstvo pre rozvoj a implementáciu konkrétnych tematických aktivít, ktoré sa týkajú stavov núdze a pokrízových situácií, migrácie a životného prostredia a presídľovania na regionálnej a globálnej úrovni. Pred tým ako nastúpila na regionálny úrad, pracovala v Bruseli na oddelení projektového rozvoja styčného bodu a spolu s Úradom Vysokého komisára pre utečencov a Medzinárodnou katolíckou komisiou pre migráciu (ICMC) založila Európsku sieť pre presídľovanie (European Resettlement Network). V roku 2011 pracovala 6 mesiacov pre Úrad IOM v Thajsku, kde asistovala pri riadení regionálneho presídľovacieho projektu. Po tom čo Thajsko postihli rozsiahle záplavy, ktoré ovplyvnili milióny thajských občanov a cudzincov, Jo iniciovala niekoľko úspešných projektov a pomáhala pri ich okamžitej implementácii v náročných podmienkach. Postgraduálne štúdium politiky trestného súdnictva absolvovala na London School of Economics and Political Science a magisterské štúdium sociológie na Université Libre de Bruxelles.

Jo De Backer works as EU Policy and Liaison Officer at the IOM Regional Office for the European Economic Area and NATO in Brussels. In this capacity she provides technical support and advice for the development and implementation of specific thematic activities related to Emergency & Post-Crisis, Migration & Environment and Resettlement at regional and global level. Before working in the regional office, she worked in the country office in Brussels as project development and liaison focal point and established together with UNHCR and International Catholic Migration Commission (ICMC) the European Resettlement Network. In 2011 she joined IOM Thailand for 6 months to assist in the daily management of a large regional resettlement programme. Due to extensive flooding which affected millions of Thai citizens and foreigners, Jo took the lead in writing several successful project proposals and helped with the immediate implementation of these projects under difficult circumstances. She has a Postgraduate degree in Criminal Justice Policy from the London School of Economics and Political Science and a Master degree in Sociology from the Université Libre de Bruxelles.

FRANCOIS GEMENNE

François Gemenne je odborníkom na environmentálnu geopolitiku. Združený doktorát z politológie získal na Sciences Po Paris a University of Liege (Belgicko), kde v súčasnosti prednáša. Jeho výskum sa zameriava na obyvateľstvo vysídlené z dôvodu klimatických zmien a na politiky súvisiace s adaptáciou na klimatické zmeny. Spolupracoval v rámci viacerých medzinárodných projektov (napr. EACH-FOR, DEVAST a „Native Land. Stop Eject“) a bol konzultantom medzinárodných organizácií (Medzinárodná organizácia pre migráciu, Ázijská rozvojová banka, Svetová banka, Observatórium AKT pre migráciu) a poradcom vlády Veľkej Británie. Za svoju prácu dostal ocenenie ISDT – Wernaers (2010). Okrem toho podnikol terénne výskumy v New Orleans (USA) po hurikáne Katrina (2005), na ostrove Tuvalu, v Číne, Kirgizsku, na Maledívach, na ostrove Maurícius a v Japonsku po katastrofe vo Fukušime (2011). Publikoval v niekoľkých časopisoch a je autorom 4 knižných publikácií, ktoré vyšli v renomovaných vydavateľstvách. Zároveň je riaditeľom série Udržateľný rozvoj (Sustainable Development) a prezidentom Ecosphere, bruselského think-tanku, ktorý sa zaoberá témami životného prostredia a ľudských práv.

François Gemenne is a specialist on environmental geopolitics. He obtained a joint doctorate in political science from Sciences Po Paris and the University of Liege (Belgium) where he also lectures. His research mostly deals with populations displaced by environmental changes and the policies of adaptation to climate change. He has been involved in a large number of international projects (e.g. EACH-FOR, DEVAST, or “Native Land. Stop Eject”) and consultations for international organisations (International Organization for Migration, the Asia Development Bank, the World Bank, the ACP Observatory on Migration) and the British government. He was awarded the ISDT-Wernaers Prize (2010). Furthermore, he has conducted field studies in New Orleans (United States) after hurricane Katrina (2005), Tuvalu, China, Kyrgyzstan, the Maldives, Mauritius and Japan after the Fukushima disaster (2011). He has contributed to several journals and authored 4 books by leading academic publishers. He is also the director of the Sustainable Development

**MICHAEL
GRAY**

Michael Gray pôsobí od roku 2010 ako vedúci Divízie pre riadenie presídľovania a presunov v centrále IOM v Ženeve. Ako styčný bod pre prácu IOM v oblasti presídľovania a transportu, koordinuje s tým súvisiace politiky, programy a riadenie zdrojov a poskytuje usmernenie, vedenie a podporu pre terénnych manažérov organizácie presídľovacích a transportných operácií. Pred tým ako začal zastávať svoju funkciu v Ženeve, pán Gray slúžil v období rokov 2003 až 2010 ako vedúci Úradu IOM v New Yorku, od roku 1997 do roku 2003 ako vedúci Úradu IOM vo Vietname a v rokoch 1993 až 1997 ako zástupca vedúceho Úradu IOM pre Chorvátsko. Skôr ako sa pridal k tímu IOM, pracoval pre rôzne vládne a mimovládne organizácie v oblasti rozvoja, núdzovej pomoci a utečencov. Pán Gray slúžil na Filipínach, v Pakistane, Thajsku, Chorvátsku, Vietname a USA. Dočasne pôsobil na Kube, Jamajke, ostrovoch Turska a Caicos a Severné Mariány. Študoval anglický jazyk a filozofiu na Kent State University a slúžil ako dobrovoľník Mierových síl OSN na Filipínach. Je ženatý a má jedného syna a jednu dcéru.

Michael Gray has served as Chief of the Resettlement and Movement Management Division (RMM) at IOM Headquarters in Geneva since 2010. As the institutional focal point for IOM's work on resettlement and transportation, RMM coordinates the policy, programmatic and resource management aspects of IOM's work in these areas and provides direction, guidance and support to the Organization's field managers of resettlement and transport operations. Prior to his appointment to Geneva, Mr. Gray served as the IOM Chief of Mission in New York from 2003 to 2010, the IOM Chief of Mission in Vietnam from 1997 to 2003 and the Deputy Chief of Mission for IOM Croatia from 1993-1997. Before joining IOM, Mr. Gray held a variety of both government and non-governmental posts related to development, emergency relief and refugee affairs. Mr. Gray was previously assigned in Philippines, Pakistan, Thailand, Croatia, Vietnam and the United States. He has served temporarily in Cuba, Jamaica, Turks-Caicos and the Commonwealth of Northern Marianas Islands. Mr. Gray studied English and Philosophy at Kent State University and served as a US Peace Corps Volunteer in the Philippines. He is married with one daughter and a son.

**BOLDIZSÁR
NAGY**

Boldizsár Nagy vyštudoval právo a filozofiu. Doktorát získal na Eötvös Loránd University v Budapešti a na John Hopkins University SAIS Bologna Center absolvoval medzinárodné štúdiá. Okrem neustálej akademickej činnosti na Eötvös Loránd University (od roku 1977) a Central European University (od roku 1992) sa venuje vládnym i mimovládnym aktivitám. Niekoľkokrát spolupracoval s maďarským Ministerstvom zahraničných vecí, Radou Európy, Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov a okrem toho sa zúčastnil viacerých medzivládnych rokovaní. Je členom redakčnej rady Medzinárodného žurnálu utečeneckého práva (International Journal of Refugee Law) a Európskeho žurnálu migrácie a práva (European Journal of Migration and Law). Je spoluzakladateľom a šéfredaktorom online materiálov Čítanka utečeneckého práva (Refugee Law Reader). Vyučoval v Pekingu, Bruseli, Ženeve, Moskve a New Yorku. Je autorom, spoluautorom alebo editorom vyše 20 kníh a medzi jeho posledné publikácie patrí monografia o vývoji utečeneckého práva v Maďarsku (2012) a učebnica medzinárodného práva, ktorej je spoluautorom a ktorá vyšla vo vydavateľstve Wolters Kluwer v maďarčine v roku 2014.

Boldizsár Nagy read law and philosophy and received his PhD at the Eötvös Loránd University in Budapest and pursued international studies at the Johns Hopkins University SAIS Bologna Center. Besides the uninterrupted academic activity both at the Eötvös Loránd University (since 1977) and the Central European University (since 1992) he has been engaged both in governmental and non-governmental actions. He acted several times as expert for the Hungarian Ministry of Foreign Affairs, the Council of Europe and UNHCR and participated at several inter-governmental negotiations. He is member of the editorial board of the International Journal of Refugee Law and of the European Journal of Migration and Law. He is co-founder and editor of the on-line Refugee Law Reader. His teaching venues include Beijing, Brussels, Geneva, Moscow, and New York. More than two dozen books were co-authored and/or edited by him. His most recent publication include a monograph on the development of the Hungarian refugee law (2012) and a textbook on international law, written with others and published by Wolters Kluwer (in Hungarian) in 2014.

SHEILA MAAS

Sheila Maas pracuje ako konzultantka pre ICF International a je súčasťou tímu poskytovateľa služieb Európskej migračnej siete. Spolu s kolegami viedla prípravu malej tematickej štúdie EMN Organizácia azylových zariadení pre žiadateľov o azyl v členských štátoch EÚ. Jej zameranie na tému migrácie a azylu vyplýva z jej predchádzajúcich pracovných skúseností, v rámci ktorých pôsobila v *Bureau de Passage* Európskeho podporného úradu pre azyl a DG HOME (ako stážistka) na oddelení azylu.

Sheila Maas works as Consultant at ICF International and is part of the core team of Service Providers to the European Migration Network. She co-led the EMN Focussed Study on the "Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in different Member States". Her specific focus on migration and asylum issues reflect her previous experiences having worked at the Bureau de Passage of the European Asylum Support Office and at DG HOME (as trainee) in the unit Asylum.

JOSÉ ANGEL OROPEZA

José Angel Oropeza študoval ekonómiu a spoločenské vedy, neskôr ukončil magisterské štúdium manažmentu verejnej politiky na American University vo Washingtone. Doktorát získal za obchodnú administratívu na Pacific Western University (USA). K IOM sa pridá v roku 1986, predtým pôsobil ako člen diplomatickej misie vo Venezuele, kde zastával viaceré funkcie. Od roku 2010 je riaditeľom koordinačného úradu IOM pre Stredomorie a vedúcim úradu IOM pre Taliansko a Maltu a zároveň zástupcom Svätej stolice. Skôr ako nastúpil na súčasnú pozíciu, pôsobil v IOM na nasledovných úradoch: regionálny poradca pre Ameriku (centrála IOM v Ženeve) a vedúci Úradu IOM v Kolumbii; regionálny zástupca pre severské krajiny a krajiny Baltského mora (Helsinki); špeciálny vyslanec generálneho riaditeľa IOM pre španielsku vládu; vedúci úradu pre latinskú Ameriku a vedúci oddelenia pre humanitárne záležitosti pre latinskú Ameriku a Karibik (Ženeva, Švajčiarsko); vedúci Úradu IOM v Uruguaji; a programový riaditeľ (Ženeva, Švajčiarsko). Je autorom množstva publikácií z oblasti pracovného trhu a migrácie.

José Angel Oropeza holds a degree in Economic and Social Sciences and Master Degree in Public Policy Management from the American University, Washington D.C. He obtained his PhD in Business Administration at the Pacific Western University (USA). After a diplomatic career in Venezuela where he held various positions, he joined IOM as an international official in 1986. Since August 2010, he is the Director of the Coordinating Office for the Mediterranean countries as well as Chief of Mission in Italy and Malta and Representative to the Holy See. Prior to his current assignment in Italy, he has carried out the following duties and responsibilities for IOM: Regional Counsellor for the Americas (IOM Headquarters in Geneva) and Chief of Mission of IOM Office in Colombia; Regional Representative for the Nordic countries and the Baltic Sea countries (Helsinki); Special Envoy of the Director General of the IOM to the Government of Spain; Head of the Office for Latin America and Head of the Humanitarian Affairs Division for Latin America and the Caribbean (Geneva, Switzerland); Chief of Mission in Uruguay; and Programmes Officer (Geneva, Switzerland). He is author of number of publications particularly on labour markets and migration issues.

BERNARD PRIECEL

Bernard Priel je riaditeľom Migračného úradu Ministerstva vnútra SR. Na úrade pôsobí od roku 1995, na pozícii riaditeľa je od roku 1999. Predtým pôsobil na viacerých pozíciách v Kancelárii ministra vnútra SR. Dlhodobu sa venuje pedagogickej činnosti, prednášal na Ekonomickej univerzite v Bratislave a na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity.

Bernard Priel is the Director of the Migration Office of the Ministry of Interior of the Slovak Republic. He has been working in the Migration Office since 1995; he has held the position of the Director since 1999. Prior to that, he served in several positions at the Office of the Minister of Interior of the Slovak Republic. He lectured at the University of Economics in Bratislava and Faculty of Health Care and Social Work of the Trnava University.

ALEXANDER RANDALL

Alexander Randall vedie Koalíciu pre klimatické zmeny a migráciu (Climate Change and Migration Coalition). Koalícia je sieťou skupín zaoberajúcich sa migráciou a utečencami, ktoré spolupracujú v oblasti klimatických zmien. Je zameraná na

podporu a ochranu ľudí, ktorí sa stali migrantmi z dôvodu prírodnej katastrofy a zmien životného prostredia. Je autorom *Príbehov v pohybe* (Moving Stories), zbierky svedectiev a analýz, ktoré približujú hlasy ľudí vysídlených kvôli katastrofám. Zároveň je autorom niekoľkých ďalších správ, ktoré sa zaoberajú migráciou a klimatickými zmenami. Editoval niekoľko krátkych publikácií o klíme, migračnom práve a adaptácii. Často organizuje cvičenia a prezentácie o migrácii a klimatických zmenách a na túto tému napísal viacero príspevkov. Pred tým ako začal pracovať na súčasnej pozícii, pôsobil v Centre pre alternatívnu energiu (Centre for Alternative Technology), kde sa venoval klimatickým zmenám a energetickej politike. Okrem toho bol členom delegácie kiribatskej vlády na klimatickej konferencii v Kodani.

Alex Randall runs the Climate Change and Migration Coalition. The coalition is a network of refugee and migration groups working together on climate change. Their focus is on supporting and protection people who move in the context of disasters and environmental change. Alex is author Moving Stories collection of testimonies and analysis exploring the voices of people displaced by disasters. He is also author of several other reports on migration and climate change. He edited a series of briefings exploring climate, migration law and adaptation. Alex frequently runs workshops and presentations on migration and climate change. He has written for a number of new outlets on the topic. Before his current post he worked at the Centre for Alternative Technology, on climate change and energy policy. He was also member of the Government of Kiribati delegation at the climate change negotiations in Copenhagen.

GILLES RECKINGER

Gilles Reckinger je profesorom medzikultúrnej komunikácie a výskumu rizika na University of Innsbruck v Rakúsku. Študoval antropológiu a venoval sa viacerým výskumným projektom v Rakúsku, Švajčiarsku, Kanade (Quebec), Taliansku, Nemecku a Luxembursku. V období rokov 2009 až 2012 viedol etnografický výskum na ostrove Lampedusa. V nadväznosti na svoj výskum neskôr vydal knihu *Lampedusa: Stretnutia na kraji Európy* (Lampedusa: Begegnungen am Rande Europa), za ktorú získal ocenenie Theodora Körnera (Viedeň) a Bruna Kreiskeho (Viedeň). V súčasnosti pracuje na projekte Bitter Orange, ktorý je zameraný na životné a pracovné podmienky afrických migrantov v Kalábrii.

Gilles Reckinger is Professor of Intercultural Communication and Risk Research at the University of Innsbruck, Austria. He studied anthropology and was involved in numerous research projects in Austria, Switzerland, Canada/Quebec, Italy, Germany and Luxembourg. Between 2009 and 2012 he led an ethnographic research on the island of Lampedusa. Based on his research he later published a book Lampedusa: Begegnungen am Rande Europa (Lampedusa: Encounters at the Edge of Europe) for which he received the Theodor Körner Award and the Bruno Kreisky Award (both Vienna). His current research project Bitter Orange focuses on the living and working conditions of African migrants in Calabria.

CAROLINE VAN BUREN

Caroline van Buren je od augusta 2012 zástupkyňou riaditeľky Regionálneho zastupiteľského úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov pre strednú Európu (Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko) so sídlom v Budapešti. V UNHCR začala pracovať v roku 1993 v Ženeve vo Švajčiarsku a odvtedy pôsobila na rôznych pozíciách v UNHCR v USA, Bosne a Hercegovine, Sierra Leone, Liberii, Tanzánii, Demokratickej republike Kongo a Malawi. Pred nástupom na súčasnú pracovnú pozíciu pracovala ako zástupca UNHCR v Malawi. V roku 1998 a v období 2004 až 2009 bola z UNHCR vyslaná na Oddelenie mierových operácií OSN v Sierra Leone a v Libérii, kde pracovala pre Divíziu pre budovanie právneho štátu. Caroline van Buren získala svoj bakalársky titul z politológie na University of California v Berkeley a titul doktor práv na Boston University School of law.

Caroline van Buren is UNHCR's Deputy Regional Representative for Central Europe (Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Hungary, Poland, Romania, Slovakia and Slovenia) based in Budapest since August 2012. She joined UNHCR in 1993 in Geneva, Switzerland, and since then she has held different posts with UNHCR in the USA, Bosnia and Herzegovina, Sierra Leone, Liberia, Tanzania, Democratic Republic of Congo (DRC) and Malawi. Before becoming the Deputy Regional Representative for Central Europe, she was the UNHCR Representative in Malawi. In 1998 and from 2004 to 2009, she was on loan from UNHCR to the United Nations Department of Peace Keeping Operations in Sierra Leone and Liberia where she worked in the Rule

**ZUZANA
VATRÁĽOVÁ**

Zuzana Vatráľová je od roku 2004 vedúcou Úradu IOM v Slovenskej republike. Od roku 2003 pracovala v IOM ako koordinátor informačnej kampane v rámci prevencie obchodovania s ľuďmi na Slovensku. V rokoch 1997 až 2002 pracovala ako redaktor BBC World Service v Londýne, predtým bola projektovou manažérkou v Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania (NADSME) a pracovala aj na Ministerstve zahraničných vecí SR.

Zuzana Vatráľová has served as the Head of the IOM International Organization for Migration in the Slovak Republic since 2004. In 2003, she worked at IOM as a Coordinator of the information campaign on Preventing Human Trafficking in Slovakia. From 1997 to 2002, she worked as a reporter for BBC Bratislava and London. Prior to that, she had been a Project Manager at the National Agency for Development of Small and Medium Enterprises (NADSME) and she had also worked at the Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic.

**MIROSLAVA
VOZÁRYOVÁ**

Miroslava Vozáryová je riaditeľkou legislatívno-právneho odboru na Ministerstve zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, kde od roku 2013 zodpovedá za tvorbu legislatívy a právne služby. Okrem toho prednáša na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave na Katedre medzinárodného práva a európskeho práva. V roku 2005 pôsobila na Úrade medzinárodnej policajnej spolupráce a neskôr v období rokov 2005 až 2012 na Sekcii legislatívy a vonkajších vzťahov Ministerstva vnútra SR, kde sa v roku 2011 stala generálnou riaditeľkou. V rokoch 1995 až 2004 pracovala na Ministerstve dopravy, pôšt a komunikácií SR. Vyštudovala právo na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Univerzite Komenského v Bratislave.

Miroslava Vozaryova is the director of the Legal and Legislative Department of the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic. Since 2013 she is responsible for the drafting of legislation and for legal services. Apart from this she lectures at the Faculty of Law, Department of International Law and European Law of the Comenius University in Bratislava. In 2005 she worked at the Bureau of International Police Cooperation and between 2005 and 2012 at the Section of Legislation and International Affairs of the Ministry of Interior of the Slovak Republic where she became a General Director in 2011. During the years 1995 and 2004 she held a post at the Ministry of Transport, Posts and Telecommunications of the Slovak Republic. She studied law at Pavol Jozef Safarik University in Kosice and Comenius University in Bratislava.

ZUZANA ŽURIKOVÁ

Zuzana Žuriková sa pridala k tímu EMN v auguste 2014. Zodpovedá za administratívne a organizačné záležitosti vrátane korešpondencie, verejného obstarávania, prípravy stretnutí a podkladov na stretnutia, prekladov a pod.

Pred nástupom do IOM pracovala 3 roky ako dobrovoľník v Tanzánii na humanitárnom projekte výstavby škôlky a základnej školy, ktorého bola spolutvorcom. Okrem toho má skúsenosti s tvorbou a implementáciou projektov EÚ, ktoré získala počas práce na oddelení regionálneho rozvoja na Mestskom úrade v Snine.

Zuzana Durikova joined the EMN team in August 2014. So far she has been responsible for administrative and organizational tasks including correspondence, public procurement, preparation of meetings, materials for meetings, translations etc. Prior to her current position, she worked for 3 years as a volunteer in Tanzania for a humanitarian project, of which she was a co-author, where she helped to build a nursery and elementary school. Apart from this she has experienced with preparation and implementation of EU funded projects which she obtained during her work at the Regional development department of the Town Hall of Snina.

ANDREA FRKÁŇOVÁ

Andrea Frkáňová je súčasťou tímu Európskej migračnej siete v rámci IOM od roku 2009, pričom posledné dva roky až do nedávneho odchodu na materskú dovolenku pôsobila ako národný koordinátor EMN pre Slovenskú republiku. Predtým v rámci IOM koordinovala projekty zamerané na budovanie kapacít v oblasti migračného manažmentu, integrácie migrantov a interkultúrneho dialógu. Je spoluautorkou viacerých publikácií vydaných v rámci EMN zameraných na nelegálnu migráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, imigráciu vysokokvalifikovaných a kvalifikovaných cudzincov, imigráciu zahraničných študentov a vízovú politiku, ako aj spoluautorkou tréningových materiálov IOM zameraných na budovanie kapacít v oblasti migrácie a integrácie migrantov do spoločnosti.

Andrea Frkanova has been part of the European Migration Network team within IOM since 2009, while the last two years until recent start of her maternity leave acted as the Coordinator of the European Migration Network Activities for the Slovak Republic. Before joining the EMN, she coordinated IOM projects aimed at capacity building in the fields of migration management, integration of migrants and intercultural dialogue. She is a co-author of several studies published within the EMN aimed at irregular migration of third-country nationals, immigration of highly-qualified and qualified third-country nationals, immigration of international students and visa policy as well as is the co-author of IOM training materials aimed at capacity building in the areas of migration and integration of migrants.

KATARÍNA KUBOVIČOVÁ

Katarína Kubovičová sa začala podieľať na realizácii aktivít Európskej migračnej siete v roku 2009 kedy pôsobila ako národná koordinátorka EMN v SR. Po návrate z materskej dovolenky sa v rámci EMN tímu spolupodieľa najmä na odbornom plánovaní a realizovaní expertných stretnutí, seminárov, konferencií, editovaní a príprave materiálov a podkladov, ako aj písaní štúdií. V súčasnosti je poverená zastupovaním a plnením úloh národnej koordinátorky EMN pre Slovenskú republiku. Je autorkou štúdie EMN zameranej na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi v procese medzinárodnej ochrany a nútených návratov v SR, ako aj spoluautorkou ďalších publikácií EMN zameraných na oblasť zaistenia a alternatív k zaisteniu v SR, implementáciu zákazu vstupu, readmisných dohôd a reintegračnej pomoci pre štátnych príslušníkov tretích krajín a imigráciu zahraničných študentov do SR. V IOM pôsobí od roku 2003 a okrem EMN sa venovala implementácii projektov zameraných na migráciu, integráciu cudzincov, prevenciu a boj proti obchodovaniu s ľuďmi.

Katarina Kubovicova has been involved in the implementation of the European Migration Network activities since 2009 when she acted as the national coordinator of the EMN in the Slovak Republic. After her maternity leave she continued working in the EMN team and has been engaged mainly in the content planning and organizing of experts' meetings, seminars, conferences, editing of the EMN materials and background documents as well as in elaborating the EMN studies. At present, she has been put in charge of deputizing and executing the tasks of the EMN national coordinator for the Slovak Republic. She is author of the EMN study on identification of trafficked persons in the process of the international protection and

forced returns and co-author of other EMN studies aimed at detention and alternatives to detention in the Slovak Republic, implementation of entry bans, readmission agreements, reintegration assistance to third country nationals, and immigration of international students in to the Slovak Republic. She has been working for IOM since 2003 and besides the EMN she implemented different projects on migration, integration of foreigners as well as preventing and combating trafficking in human beings.

KRISTÍNA MORÁVKOVÁ

Kristína Morávková začala pracovať v IOM v máji 2012 ako stážistka a neskôr ako konzultantka na projekte Next Door Family EU Stretnutia rodín, ktorého cieľom bolo na spoločných obedoch spojiť slovenské rodiny a rodiny migrantov. Od apríla 2013 do januára 2014 pracovala v tíme EMN ako stážistka pričom okrem administratívnej výpomoci spracovávala monitoring médií pre EMN. V súčasnosti pôsobí ako asistentka aktivít EMN a má na starosti systém ad hoc otázok, prípravu článkov pre newsletter EMN a IOM, preklady, prípravu publikácií pred tlačou a iné administratívne záležitosti.

Kristina Moravkova started to work for IOM as an intern in May 2012 and later as a consultant for the project Next Door Family EU Family Meetings which aimed at shared lunches bringing together Slovak families and families of migrants. Since April 2013 until January 2014 worked as a trainee at EMN and apart from administrative support, she processed media monitoring for EMN. Currently she has been EMN Activities Assistant responsible for the Ad Hoc Queries system, preparation of articles for EMN and IOM newsletter, translations, preparation of publications before printing and other administrative tasks.

SOŇA OBOŇOVÁ

Soňa Oboňová posilnila tím EMN v roku 2011 a momentálne sa venuje odbornému plánovaniu a realizovaniu národných a medzinárodných stretnutí vrátane vzdelávacieho seminára. Okrem toho je zodpovedná za komunikačnú a diseminačnú stratégiu EMN. V rámci tejto stratégie pripravuje, aktualizuje a koordinuje mediálne výstupy EMN, medzi ktoré patrí predovšetkým administrácia webovej stránky Národného kontaktného bodu EMN v SR a vydávanie elektronického a tlačeneho newslettera EMN. Medzi jej agendu patrí taktiež aktualizácia Slovníka pojmov z oblasti migrácie a azylu EMN za Slovensko a finalizácia odborných výstupov EMN. V minulých rokoch bola zodpovedná za manažment systému ad hoc otázok EMN a vypracovávanie vybraných odpovedí za SR.

Sona Obonova joined the EMN team in 2011 and currently devotes herself to content planning and organizing of national and international meetings including the educational seminar. Apart from that she is responsible for the EMN communication and dissemination strategy. Within this strategy she prepares, updates and coordinates EMN media outputs in Slovakia, especially Slovak EMN National Contact Point website as well as EMN electronic and printed newsletter. Her tasks cover also updating the EMN Asylum and Migration Glossary on behalf of the Slovak Republic and finalising the EMN expert outputs. In previous years, she was responsible for administration of the EMN ad-hoc queries' system as well as elaboration of selected responses for the Slovak Republic in this regard.

4. Migrácia na Slovensku/ Migration in Slovakia

Slovensko nepatrí k tradičným cieľovým krajinám migrantov - má jeden z najnižších podielov migrantov na počet obyvateľov medzi členskými krajinami EÚ (1,35 %)*.

Počet cudzincov žijúcich na území SR

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkový počet obyvateľov	5 412 254	5 424 925	5 435 273	5 404 322	5 410 836	5 415 949
Celkový počet cudzincov	52 545	62 882	67 976	70 727	72 727	72 925
Podiel cudzincov na celkovom počte obyvateľov	0,97 %	1,16 %	1,25 %	1,31 %	1,34 %	1,35 %

Počet povolení na pobyt udelených na Slovensku

2008	2009	2010	2011	2012	2013
52 706	58 322	62 584	66 191	67 877	71 649

Počet žiadostí o medzinárodnú ochranu a udelených štatútov medzinárodnej ochrany

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet žiadostí o medzinár. ochranu	909	822	541	491	732	491
Udelený azyl	22	14	15	12	32	15
Udelená doplnková ochrana	66	98	57	91	104	34

Kľúčová legislatíva

Zákon o pobyte cudzincov (404/2011)

Zákon o azyle (480/2002)

Zákon o službách zamestnanosti (5/2004)

Zákon o štátnom občianstve (40/1993)

Kľúčové dokumenty

Integračná politika SR (2014)

Migračná politika SR s výhľadom do roku 2020 (2011)

Najväčšie cudzinecké komunity na Slovensku

(podľa počtu občanov)

Česká republika

Maďarsko

Poľsko

Rumunsko

Nemecko

Ukrajina

Rakúsko

Taliansko

Bulharsko

Veľká Británia

k 31.12.2013

Najpočetnejšie skupiny cudzincov z tretích krajín v SR

Ukrajina 3 915

Ruská federácia 1 835

Vietnam 1 544

Čína 875

USA 861

Srbsko 716

Kórejská republika 598

Macedónsko 403

Turecko 214

Bielorusko 165

k 31.12.2013

Vedeli ste, že...

...Slovensko zaznamenalo v rokoch 2004 – 2008 druhý najvyšší rast populácie cudzincov medzi európskymi krajinami?

...Bratislavský kraj sa vyznačuje druhou najväčšou koncentráciou cudzincov v Európe, pričom prvý je Londýn?

...podľa štatistík je „typický“ migrant na Slovensku mladší slobodný muž s vyšším vzdelaním a pochádza z EÚ?

* údaj za rok 2013

Zdroje informácií: Migračný úrad SR; Štatistický úrad SR; Úrad hraničnej a cudzineckej polície P PZ

Migrácia na Slovensku/ Migration in Slovakia

Slovakia does not belong to traditional destination countries for migrants – it has one of the lowest shares of migrants in the population among all EU Member States (1,35 %)*.

Number of foreigners living in Slovakia

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total population	5 412 254	5 424 925	5 435 273	5 404 322	5 410 836	5 415 949
Total number of foreigners	52 545	62 882	67 976	70 727	72 727	72 925
Percentage of foreigners in the total population	0,97 %	1,16 %	1,25 %	1,31 %	1,34 %	1,35 %

Number of residence permits granted in Slovakia

2008	2009	2010	2011	2012	2013
52 706	58 322	62 584	66 191	67 877	71 649

Number of applications for international protection and granted international protection statuses

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Total number of applications	909	822	541	491	732	491
Granted asylum	22	14	15	12	32	15
Granted subsidiary protection	66	98	57	91	104	34

Key legislation

Act No. 404/2011 Coll. on Residence of Aliens
Act No. 480/2002 Coll. on Asylum
Act No. 5/2004 Coll. on Employment Services
Act No. 40/1993 Coll. on Citizenship of the Slovak Republic

Key documents

Integration Policy of the Slovak Republic (2014)

Migration Policy of the Slovak Republic: Perspective until the year 2020 (2011)

The largest migrant communities in the Slovak Republic (by number)

Czech Republic	
Hungary	
Poland	
Romania	
Germany	
Ukraine	
Austria	
Italy	
Bulgaria	
United Kingdom	↓

as of 31 December 2013

The largest groups of third-country nationals in the Slovak Republic

Ukraine	3 915
Russia	1 835
Vietnam	1 544
China	875
USA	861
Serbia	716
Republic of Korea	598
FYROM	403
Turkey	214
Belarus	165

as of 31 December 2013

Did you know that...

...between the years 2004 – 2008 Slovakia experienced the second largest increase of migrant population among the European countries?

...Bratislava Self-Governing Region has the second largest concentration of foreigners in Europe while the first one is London?

...according to the statistics a 'typical' migrant living in Slovakia is younger single man with higher education coming from the EU?

*data from 2013

Sources: Bureau of the Border and Aliens Police PFP; Migration Office of the Ministry of Interior of the Slovak Republic; Statistical Office of the Slovak Republic



Migrácia a Slovensko

Slovenská republika zaznamenala od svojho vstupu do Európskej únie a do schengenského priestoru viaceré zmeny v oblasti migrácie, ktoré predstavoval najmä nárast legálnej migrácie – predovšetkým migrácie za prácou, pokles nelegálnej migrácie a pokles azylovej migrácie.

V porovnaní s krajinami západnej Európy je Slovenská republika z pohľadu počtu komunit migrantov tradične kultúrne homogénna krajina, ktorej sa nedotkol dramatický nárast migrácie v priebehu 20. storočia a ktorá bola donedávna takmer výlučne krajinou pôvodu migrantov.

Podľa štatistík malo Slovensko v roku 2012 spolu 5 410 836 obyvateľov, z čoho 67 877 bolo migrantov s legálnym povolením na pobyt.²² Legálna migrácia na Slovensko v uplynulých rokoch však kontinuálne a výrazne rastie. Od vstupu SR do EÚ v roku 2004 došlo k trojnásobnému nárastu počtu migrantov legálne žijúcich v SR (z 22 108 v roku 2004 na 67 877 v roku 2012). Migranti v súčasnosti tvoria 1,25 % celkového počtu obyvateľov Slovenska – v porovnaní s inými krajinami EÚ je počet migrantov na Slovensku pomerne nízky. Po vstupe krajiny do EÚ sa Slovensko zmenilo z tranzitnej krajiny na cieľovú pre čoraz väčší počet migrantov – podľa výskumného projektu Inštitútu pre verejné otázky (IVO), bolo Slovensko pre dve tretiny opýtaných pracujúcich migrantov konečnou, nie tranzitnou krajinou.²³ S ohľadom na globalizačné a demografické trendy je možné predpokladať, že nárast počtu migrantov na Slovensku bude pokračovať v krátkodobom aj dlhodobom horizonte, ktoré budú viesť k väčšej kultúrnej a náboženskej diverzite v krajine.

Vedeli ste, že:

Rast populácie migrantov v SR bol v rokoch 2004 – 2008 spomedzi všetkých členských štátov EÚ druhý najvyšší? (Vyšší nárast v uvedenom období zaznamenalo už len Írsko.) Aj napriek tomu zastúpenie migrantov v populácii zostáva na nízkej úrovni (1,25 %).

Slovensko má spomedzi krajín EÚ piaty najnižší podiel migrantov z celkového počtu obyvateľstva (1,25 %). Nižší podiel migrantov spomedzi krajín EÚ ako Slovensko má Litva (1,04 %), Bulharsko (0,52 %), Rumunsko (0,45 %) a Poľsko (0,12 %).²⁴

Z okolitých krajín má vyšší podiel migrantov napríklad Maďarsko (2,1 %, 209,2 tis.), Česko (4 %, 416,7 tis.) a Rakúsko (10,8 %, 907,4 tis.).

Na konci roka 2012 bol podiel občanov EÚ 63,14 % (42 858) a podiel občanov tretích krajín 36,86 % (25 019). Najvyšší počet migrantov z členských krajín EÚ pochádzal z Českej republiky, Maďarska, Rumunska, Poľska, Nemecka a Rakúska. Najväčšie zastúpenie občanov tretích krajín mala Ukrajina, Srbsko, Ruská federácia, Vietnam, Čína a Kórejská republika.²⁵

²² Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike, ÚHCP P PZ MV SR, 2000 – 2012. (<http://www.minv.sk/?rocniky>). (citované 11. 3. 2013) Počet obyvateľov SR k 31. decembru 2012, Štatistický úrad SR (<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63171>) (citované 11. 3. 2013)

²³ Filadefiová, J. – Gyárfášová, O. – Sekulová, M., Ekonomické aspekty migrácie a integrácie migrantov z tretích krajín v prostredí Slovenska – správa z výskumu, Inštitút pre verejné otázky, 2011, s. 5. (http://www.ivo.sk/buxus/docs/migracia/IVO_Sprava_z_vyskumu_Migranti_na_slovenskom_trhu_prace_2011.pdf) (citované 11. 3. 2013)

²⁴ EMN Bulletin – A Report from the European Migration Network for the period June to September 2012, European Migration Network, 2012. (http://www.emn.sk/phocadownload/emn_bulletins/emn_bulletin_october_2012.pdf) (citované 11. 3. 2013) International Migration Outlook 2012, OECD, 2012, s. 264 (<http://www.npdata.be/BuG/165-NV-A-migration/OECD-Migration-Outlook-2012.pdf>) (citované 11. 3. 2013)

²⁵ Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, ÚHCP P PZ MV SR, 2012, s. 8 – 12. (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranica_a_cudzinecka_policia/rocniky/rok_2012/2012-rocnika-UHCP-SK.pdf) (citované 11. 3. 2013)



Prehľad podielu migrantov k populácii na Slovensku²⁶

	Celkový počet obyvateľov	Celkový počet migrantov	Podiel migrantov na celkovom počte obyvateľov
2004	5 384 822	22 108	0,41 %
2005	5 389 180	25 635	0,48 %
2006	5 393 637	32 153	0,60 %
2007	5 400 998	41 214	0,76 %
2008	5 412 254	52 706	0,97 %
2009	5 424 925	58 322	1,08 %
2010	5 435 273	62 584	1,15 %
2011	5 404 322	66 191	1,23 %
2012	5 410 836	67 877	1,25 %

Zdroj: Štatistický úrad SR a ÚHCP P PZ MV SR.

Z hľadiska krajín pôvodu tradične najpočetnejšou kategóriou migrantov žijúcich na Slovensku predstavujú občania susedných krajín (Českej republiky, Maďarska, Poľska a Ukrajiny), ktorých k Slovensku často viažu hlbšie pracovné, rodinné a iné sociálne väzby. Ďalšou významnou skupinou migrantov sú občania juho- a východoeurópskych krajín (Rumunsko, Bulharsko, Rusko, Srbsko). Pristahovalci z týchto krajín sformovali svoje komunity v SR v minulosti, pričom ich rady priebežne rozširujú krajanmi prichádzajúci za štúdiom, prácou alebo z rodinných dôvodov.

Vedeli ste, že:

Typický migrant na Slovensku pochádza z niektorej členskej krajiny EÚ, je mladší muž (25 – 34 rokov) a má vyššie vzdelanie (stredoškolské s maturitou alebo vysokoškolské).²⁷

Najväčšou komunitou migrantov na Slovensku sú občania Českej republiky.²⁸

Významnejší nárast počtu migrantov nastal v prípade migrantov z Rumunska, ktorí sem po vstupe krajiny do EÚ prichádzali predovšetkým ako pracovní migranti. Dynamicky rozvíjajúcou sa kategóriou legálnych migrantov v SR v uplynulých rokoch sú občania Vietnamu, Číny a Južnej Kórey (spolu tvoria 8 % počtu populácie migrantov v SR).

Šesť najpočetnejších skupín občanov EÚ (27) (stav k 31. decembru 2012):²⁹

1. Česká republika – 9 073 osôb (13,4 % všetkých migrantov)
2. Maďarsko – 6 542 osôb (9,6 % všetkých migrantov)
3. Rumunsko – 6 087 osôb (9,0 % všetkých migrantov)
4. Poľsko – 4 795 osôb (7,1 % všetkých migrantov)
5. Nemecko – 3 645 (5,4 % všetkých migrantov)
6. Rakúsko – 1 943 (2,9 % všetkých migrantov)

Desať najpočetnejších skupín občanov tretích krajín na Slovensku (stav k 31. decembru 2012):²⁹

1. Ukrajina – 6 379 osôb (9,4 % všetkých migrantov)
2. Srbsko – 3 682 osôb (5,4 % všetkých migrantov)
3. Ruská federácia – 2 395 (3,5 % všetkých migrantov)
4. Vietnam – 2 055 (3,0 % všetkých migrantov)
5. Čína – 1 835 (2,7 % všetkých migrantov)
6. Kórejská republika – 1 537 (2,3 % všetkých migrantov)
7. USA – 879 (1,3 % všetkých migrantov)
8. Macedónsko – 595 (0,9 % všetkých migrantov)
9. Chorvátsko – 486 (0,7 % všetkých migrantov)
10. Turecko – 374 (0,6 % všetkých migrantov)

Popri migrácii zo sociálnych dôvodov (zlúčenie rodiny, manželstvo migranta so slovenským občanom) je najvýraznejším komponentom legálnej migrácie migrácia za prácou. SR sa v posledných rokoch stala pre migrantov hľadajúcich prácu atraktívnejšou krajinou: v roku 2004 bol počet migrantov zamestnaných v SR 3 351, a aj keď sa v dôsledku globálnej hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 nárast pracovnej migrácie na Slovensko spomalil, koncom roku 2011 dosiahol počet zamestnaných migrantov 22 185.³⁰

²⁶ Všeobecné charakteristiky počtu obyvateľov 2000 – 2012, Štatistický úrad SR (<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=2213> a <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63171>) (citované 11. 3. 2013). Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike, ÚHCP P PZ MV SR, 2000 – 2012. (<http://www.mimv.sk/trocenky>) (citované 11. 3. 2013).

²⁷ Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 9.

²⁸ Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 9.

²⁹ Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 12.

³⁰ Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky, Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. (http://www.upsvar.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzcov-statistiky.html?page_id=10803) (citované 11. 3. 2013).



Vedeli ste, že:

Na sto zamestnancov na Slovensku pripadne približne jeden pracujúci migrant?

V roku 2012 na Slovensku pracovali migranti zo 130 štátov?³¹

Medzi pracovnými migrantmi na Slovensku výrazne prevažujú muži, v roku 2011 podiel pracujúcich mužov predstavoval takmer 80 % a 20 % tvorili ženy?³²

Z geografického aspektu najpríťažlivejším pre migrantov je Bratislavský kraj, ako aj samotné mesto Bratislava. Žije tu tretina všetkých migrantov s pobytom na Slovensku.³³ Zastúpenie migrantov v iných krajoch SR súvisí predovšetkým s rozsiahlejšími zahraničnými investíciami v danom regióne (napr. Trnava, Žilina).

Vedeli ste, že:

Bratislavský kraj sa vyznačuje druhou najväčšou relatívnou koncentráciou migrantov v Európe? (Relatívna koncentrácia = počet migrantov k počtu obyvateľstva; vyššiu relatívnu koncentráciu má už len Londýn.)

Po Bratislavskom kraji žije najviac migrantov na Slovensku v Trnavskom a Nitrianskom kraji?³⁴

Najnižším podielom migrantov na celkovej populácii sa vyznačuje Banskobystrický a Prešovský kraj a najmenej migrantov žije v Trenčianskom a Banskobystrickom kraji.³⁵

Príbeh migranta z Bulharska

Bol som na ceste za Martinou, svojou láskou, ktorú som spoznal počas práce v Amerike. O Slovensku som nevedel takmer nič. Netrvalo mi dlho, kým som zistil, že spoznávať ľudí na Slovensku bez toho, aby som ovládal jazyk, bude dosť ťažké. Moja priateľka so mnou musela chodiť všade ako s malým dieťaťom, keďže nikto nehovoril po anglicky alebo iným jazykom okrem slovenčiny. Ešte ťažšie to však bolo s hľadaním práce. V tom čase ešte Bulharsko nebolo v Únii a Slovensko nebolo k cudzincom vôbec ústretové. Bol som na mnohých pohovoroch, tie však vždy skončili oznámením, že ako Bulhar potrebujem pracovné povolenie. A to zas bolo veľmi ťažké získať. Vyžadovalo to ďalších trinásť dokumentov, veľa čakania a trpezlivosti. No a zamestnávateľia samozrejme nechceli ani čakať, ani sa mi nehrnuli pomáhať. Situácia sa zmenila až keď v roku 2007 Bulharsko a Rumunsko vstúpili do Únie. Dovtedy takmer nedosiahnuteľné povolenie na pobyt sa odrazu stalo nepodstatným detailom.

Príbeh prevzatý a krátený zo zbierky Migrácia ako emócia: Multikulturná zbierka esejí, aj o „nás“ Bratislava: Nadácia Milana Šimečku, 2009. Ďalšie príbehy migrantov nájdete na: <http://www.miciom.sk/dialog/category/pribehy-migrantov>.

Utečenci a žiadatelia o azyl

Počet humanitárnych migrantov vstupujúcich na územie Slovenska odzrkadľujú štatistiky Migračného úradu Ministerstva vnútra SR. V rokoch 2001 – 2004 dosiahol počet žiadateľov o azyl vrchol (11 395 v roku 2004). Počet žiadateľov o azyl od vstupu do EÚ postupne klesá, z 3 549 v roku 2005 na 732 v roku 2012.³⁶

Od roku 1993 bol azyl udelený celkovo 616 osobám. Doplnková ochrana je nižšia forma medzinárodnej ochrany pre osoby, ktorým nebol priznaný štatút azy-lanta. Na Slovensku bola ustanovená v roku 2007 a do roku 2012 bola udelená 498 osobám.³⁷

31 Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky za rok 2012, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, údaje za február 2012. (<http://www.upsvar.sk/buxus/docs/statistic/cudzinci/2012/Webcudzinci201202.xls>) (citované 11. 3. 2013)

32 Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky, Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2011. (http://www.upsvar.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzincov-statistiky/zamestnavanie-cudzincov-na-uzemi-slovenskej-republiky-za-rok-2011.html?page_id=30786) (citované 11. 3. 2013)

33 Integrácia migrantov na lokálnej úrovni, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, roč. 1, 2011, č. 1, s. 4. (http://www.cvek.sk/uploaded/files/2011_10_integracna_politika_web.pdf) (citované 10. 1. 2013)

34 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 11.

35 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 11.

36 Štatistické údaje MÚ MV SR (<http://www.minv.sk/?statistiky-20>) (citované 10. 1. 2013)

37 Štatistické údaje MÚ MV SR (<http://www.minv.sk/?statistiky-20>) (citované 11. 3. 2013)



Žiadatelia o azyl v období 1993 – 2012 (stav k 31. decembru každý rok)³⁸

Rok	Počet žiadostí o udelenie azylu	Udelený azyl	Podiel udelených azylův zo žiadostí o azyl	Poskytnutá doplnková ochrana	Podiel poskytnutej doplnkovej ochrany zo žiadostí o azyl
1993	96	41	42,71 %	-	-
1994	140	58	41,43 %	-	-
1995	359	80	22,28 %	-	-
1996	415	72	17,35 %	-	-
1997	645	69	10,70 %	-	-
1998	506	53	10,47 %	-	-
1999	1 320	26	1,97 %	-	-
2000	1 556	11	0,71 %	-	-
2001	8 151	18	0,22 %	-	-
2002	9 743	20	0,21 %	-	-
2003	10 358	11	0,11 %	-	-
2004	11 395	15	0,13 %	-	-
2005	3 549	25	0,70 %	-	-
2006	2 849	8	0,28 %	-	-
2007	2 642	14	0,53 %	82	3,10 %
2008	909	22	2,42 %	66	7,26 %
2009	822	14	1,70 %	98	11,92 %
2010	541	15	2,77 %	57	10,54 %
2011	491	12	2,44 %	91	18,53 %
2012	732	32	4,37 %	104	14,21 %
Spolu	57 219	616	1,08 %	498	8,12 % (2007 – 2012)

Zdroj: Migračný úrad MV SR a vlastný výpočet.

Demografické trendy na Slovensku

Počet obyvateľov Slovenska od polovice deväťdesiatych rokov 20. storočia stagnuje. Podľa OSN sa celkový počet obyvateľov Slovenska do roku 2050 zníži z terajších 5,4 na 4,9 – 4,6 mil. Zároveň sa budú prejavovať ďalšie negatívne črty populačného vývoja – bude akcelerovať starnutie slovenskej populácie, rásť podiel dôchodcov na úkor detskej zložky, znižovať sa podiel ekonomicky aktívnych/zamestnaných osôb, prudko sa zvýši podiel pracujúcich vo veku 55 – 64 rokov a i. Migrácia sama osebe nepredstavuje náhradu za proces starnutia populácií rozvinutých krajín, môže byť ale nástrojom na jeho určité zmiernenie.

V prípade Slovenskej republiky sa predpokladá, že zhruba po roku 2015 alebo 2020 starnutie a nedostatok pracovných síl budú citelné a potreba a objem imigrácie do krajiny sa zintenzívni. Slovenský expert na migráciu Boris Divinský odhaduje, že do roku 2050 by Slovensko malo zahraničným sťahovaním získať kumulatívne približne 110- až 200-tisíc migrantov všetkých kategórií.³⁹

Rámcový dokument *Dlhodobá vzia rozvoja slovenskej spoločnosti*⁴⁰, ktorú vypracoval Ekonomický ústav

³⁹ Divinský, B., Migračné trendy v Slovenskej republike po vstupe krajiny do EÚ (2004 – 2008), s. 104 – 105.

⁴⁰ Šikula, M., Dlhodobá vzia rozvoja slovenskej spoločnosti, Ekonomický ústav SAV, 2008, 217 s.

³⁸ Tamtiež.



SAV, zahŕňa analýzu vývoja spoločnosti v SR od konca prvej dekády 21. storočia do roku 2030. Podľa analýzy hospodársky rast v dlhodobom horizonte môže byť limitovaný deficitom pracovníkov a vývoj v SR jednoznačne povedie k deficitu pracovnej sily. Vízia uvádza viacero scenárov vývoja z hľadiska rýchlosti konvergenzie hospodárskej výkonnosti SR vyjadrenej ako percento priemernej úrovne hospodárskej výkonnosti EÚ15.

Odhadovaná potreba a nedostatok pracovnej sily (zaokrúhl.)

Úroveň HDP na obyvateľa EÚ15 dosiahnutá Slovenskom do roku 2030	Počet potrebných pracovníkov (v tisícoch)	Chýbajúci počet pracovníkov (v tisícoch)
75 %	2 400 – 2 450	320 – 420
80 %	2 500 – 2 600	450 – 550
90 %	2 550 – 2 650	500 – 600
100 %	2 650 – 2 800	580 – 720

Zdroj: Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti.

Tabuľka znázorňuje, že aj najmenej optimistický scenár, v prípade ktorého očakávaná výkonnosť hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2030 dosiahne len 75 % priemernej hospodárskej výkonnosti EÚ15, vytvorí na pracovnom trhu nedostatok na strane ponuky na úrovni 320 000 až 420 000 pracovníkov. V prípade scenára, ktorý predpokladá dobehnutie hospodárskej výkonnosti EÚ15 na úrovni 100 %, by nedostatok pracovnej sily dosiahol až 720 000 pracovníkov.

Takýto závažný nedostatok pracovnej sily je možné podľa vízie riešiť len kombináciou rôznych politík, najmä týchto:⁴¹

- a) populačná a rodinná politika;
- b) mobilizácia interných zdrojov;
- c) migračná politika.

Autori vízie predpokladajú, že slovenský pracovný trh by mohol získať približne 150 000 pracovníkov z tretích krajín prostredníctvom migrácie. V súvislosti s nárastom migrácie sa vo vízii spomína možná potreba zavedenia kombinovaného povolenia (na prácu a dlhodobý pobyt), ktoré by do určitej miery zvýšilo atraktivitu Slovenska pre migrujúcich pracovníkov.

Mýty a stereotypy o migrantoch

V rámci výskumného projektu Migrácia v Slovenskej republike po vstupe do EÚ (2004 – 2008) IOM spracovala štúdiu⁴² o postojoch slovenskej verejnosti k cudzincom⁴³ a k zahraničnej migrácii. Výskum IOM konštatoval, že slovenská verejnosť má o migrantoch a ich živote na Slovensku „pomerné slabé vedomosti“ a „aktívne tieto informácie nevyhľadáva“, čo má za následky „stereotypnosť v nazeraní na cudzie kultúry“ či „jednodimenzionalnosť pri posudzovaní príčin migrácie“.⁴⁴ Štúdia poukazuje na fakt, že obyvatelia Slovenska majú relatívne málo osobných skúseností s migrantmi (až 86 % nežilo dlhšie v zahraničí alebo nemá skúsenosť s migrantom) a majú málo znalostí o migrantoch, často formovaných len informáciami z médií bez dostatočného kontextu.

Svoje názory o migrácii a migrantoch si vytvárajú na základe mylných predstáv, predsudkov a nesprávnych informácií. Pre tieto faktory spoločnosť nemá možnosť zmeniť tradičné stereotypy a búrať predsudky, ktoré pretrvávajú, cez proces socializácie sa legitimizujú a stávajú súčasťou hodnôt spoločnosti. Tieto faktory majú rozhodujúci vplyv na správanie sa majoritnej spoločnosti voči príslušníkom menšín.

Kvantitatívny výskum, ktorý pre IOM vykonala agentúra FOCUS v októbri 2009 na reprezentatívnej vzorke 1 053 respondentov, zdokumentoval viacero takýchto mýtov. Uvádzame ich prehľad spolu s komentárom o skutočnej situácii.

„Na Slovensku žije vysoký počet cudzincov“

V porovnaní s inými krajinami EÚ je počet migrantov na Slovensku pomerné nízky. Podľa Štatistického úradu SR malo Slovensko v roku 2012 spolu 541 083 obyvateľov, z čoho 67 877 bolo migrantov s legálnym povolením na pobyt. Inými slovami, migranti tvoria 1,25 % celkového počtu obyvateľov Slovenska. Väčšina migrantov pochádza z EÚ (63,14 %) a zvyšok sú občania tretích krajín (36,86 %, tvoria 0,46 % populácie SR).

Ľudia preceňujú pomer migrantov na celkovej populácii – najmä tých migrantov, s ktorými sa osobne stretávajú a ktorých farba pleti a iné vonkajšie črty sa podstatne

42 Vašečka, M., Postoje verejnosti k cudzincom a zahraničnej migrácii v Slovenskej republike, Medzinárodná organizácia pre migráciu, 2009. (<http://www.iom.sk/sk/aktivity/integracia-migrantov/dokumenty?download=22%3Apostoje-verejnosti>)

43 V tejto podkapitole zachováame v uvádzaných stereotypoch použitie výrazu „cudzinec“, ktorý bol pôvodne použitý vo výskumne postojov verejnosti k cudzincom a zahraničnej migrácii v SR. Pod pojmom „migrant“ a pojmom „cudzinec“ sa rozumie to isté.

44 Vašečka, M., tamtiež, s. 56, 61 a 91.

41 Sikula, M., tamtiež, s. 90.



líšia od domáceho obyvateľstva. Skúsenosti obyvateľstva s migrantmi sa často obmedzujú na kontakty s tými najnápadnejšími zahraničnými občanmi, ktorými sú najmä pracovníci a podnikatelia pochádzajúci z Ázie. Napriek skutočnosti, že počet osôb ázijského pôvodu pochádzajúcich z krajín, ako je Vietnam, Čína, Kórejská republika a Thajsko, tvorí len 8 % celkového počtu migrantov žijúcich na Slovensku (5 605 osôb).⁴⁵

Tu je dôležité poznamenať, že verejnosť zväčša považuje za migrantov tých ľudí, ktorí majú inú farbu pleti alebo odlišné črty tváre. V mnohých prípadoch tieto ľudia už získali štátne občianstvo SR, alebo ide už o druhú či tretiu generáciu narodenú na Slovensku.

„Cudzinec na Slovensku je utečenec“

Na základe správ o utečencoch z médií, v ktorých prevládajú správy o osobách zadržaných z dôvodu nelegálneho prekročenia hranice alebo žiadajúcich o azyl na Slovensku a príbehy o ľuďoch trpiacich v dôsledku občianskej alebo miestnej vojny či prírodnej katastrofy v rôznych častiach sveta – prevláda v očiach obyvateľstva obraz migrantov ako utečencov.

V období rokov 1993 – 2012 Slovensko zaznamenalo 57 219 žiadostí o azyl (z toho od roku 2008 sa počet žiadostí pohybuje medzi 500 a 900 ročne). Z celkového počtu bol azyl udelený 616 žiadateľom (1,08 % všetkých žiadostí) a ďalším 498 osobám bola poskytnutá doplnková ochrana (8,12 % všetkých žiadostí od roku 2007, odkedy Slovensko poskytuje tento druh medzinárodnej ochrany).

Tieto počty (616 azylantov, 498 osôb s doplnkovou ochranou) sú v porovnaní s celkovou populáciou (5 410 836) a s populáciou migrantov na Slovensku (67 877) nízke.

„Cudzinci sú ekonomickou záťažou pre štátny rozpočet. Štátny rozpočet sa môže dostať pod veľký tlak pre vyplácanie vysokých sociálnych dávok cudzincom“

Podľa štatistických údajov pochádza typický migrant na Slovensku z členskej krajiny EÚ, patrí do vekovej skupiny 25 – 34 rokov, má relatívne vysoké vzdelanie (stredoškolské alebo vyššie vzdelanie), je muž, pracuje, je aktívny a stará sa o svoju domácnosť. Okrem toho je zodpovedný za platbu všetkých daní a povinných odvodov z príjmu, ktorý mu vyplýva zo zmluvy alebo z podnikateľskej činnosti, pričom dodržiava právny stav a zákony Slovenskej republiky, ktoré platia rovnako pre všetkých.

Podiel migrantov v produktívnom veku v roku 2010 dosiahol skoro 90 %. To znamená, že prevažná väčšina migrantov na Slovensku je alebo môže byť ekonomicky aktívna.⁴⁶

Policijný útvar pri rozhodovaní o udelení povolenia na pobyt migrantovi odmieta žiadosti o povolenie na pobyt, ak existuje predpoklad, že migrant bude príťažou pre sociálny systém Slovenskej republiky. Migrant z krajiny mimo EÚ⁴⁷ musí spolu so žiadosťou predložiť dokumentáciu o finančných prostriedkoch na pokrytie jeho pobytu na Slovensku, pričom musí preukázať, že má k dispozícii finančné zabezpečenie pobytu vo výške životného minima na každý mesiac pobytu (v prípade životnostníka je to 20-násobok životného minima a konateľa obchodnej spoločnosti 100-násobok životného minima) v prípade žiadosti o povolenie na prechodný pobyt.

Povolenie na prechodný pobyt sa migrantovi môže udeliť na jeden špecifický účel, ktorým môže byť podnikanie, zamestnanie, štúdium, osobitné činnosti, výskum a vývoj, zlúčenie rodiny, plnenie povinností civilnými zložkami ozbrojených síl a iné, veľmi špecifické účely. Povolenie na prechodný pobyt sa udeľuje na dobu trvania účelu pobytu a je možné ho predĺžiť (aj opakovanne) na maximálne 3 alebo 5 rokov v závislosti od účelu pobytu. Keď cudzinec žiada o predĺženie povolenia na prechodný pobyt, musí preukázať finančné zabezpečenie pobytu vo výške životného minima na každý mesiac pobytu. Pri obnovení pobytu na účely podnikania je povinný predložiť potvrdenie o tom, že uhradil všetky daňové a colné záväzky, zdravotné poistenie a sociálne poistenie.

V prípade, že účel pobytu, na ktorý bolo migrantovi udelené povolenie na pobyt, skončí (napr. skončenie pracovnej zmluvy, ukončenie štúdia atď.) a ak migrant nepožiadá o obnovenie povolenia na prechodný pobyt alebo o povolenie na trvalý pobyt, musí opustiť Slovenskú republiku. Ak žiadosť o obnovenie prechodného pobytu mu bola zamietnutá alebo mu bol prechodný pobyt zrušený, je povinný vycestovať do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z tohto vyplýva, že napr. pri ukončení pracovnej zmluvy zaniká migrantovi aj povolenie na pobyt, tým pádom nepredstavuje bremeno pre štátny rozpočet spojené s vyplácaním sociálnej dávky – podpory v nezamestnanosti.

⁴⁵ Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež s. 9.

⁴⁶ Divínský, B.: Migračné trendy v Slovenskej republike po vstupe Iuzjiny do EÚ (2004 – 2008), s. 32, aktualizácia: IOM, november 2012.

⁴⁷ Pre občanov krajín EÚ platia samostatné ustanovenia.



„Cudzinci berú prácu Slovákom“

SR sa v posledných rokoch stala pre cudzincov hľadajúcich prácu atraktívnejšou krajinou: v roku 2004 bol počet cudzincov zamestnaných v SR 3 351, a aj keď sa v dôsledku globálnej hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 nárast pracovnej migrácie na Slovensko spomalil (a v súčasnosti stagnuje), koncom roku 2011 dosiahol počet zamestnaných cudzincov 22 185 (viac ako ¾ sú pracujúci z EÚ) a počet podnikajúcich cudzincov 12 413. Pracujúci cudzinci celkovo tvorili 1,47 % z celkového počtu 2,35 mil. pracujúcich obyvateľov SR (stav v roku 2011).

Úrady práce pri žiadosti o pracovné povolenie robia test trhu, či nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie slovenský občan, ktorý by splňal podmienky zamestnávateľa. (Pravda, 3. 2. 2013) Ak nie je možné prijať slovenského občana, miesto môže obsadiť cudzí štátny príslušník, ktorý bude spĺňať kvalifikačné kritériá pre danú pozíciu. Z toho vyplýva, že migranti sú prospechom pre domácu ekonomiku – mnohí robia práce, o ktoré domáci nemajú záujem, t. j. vyplňajú medzery v rámci práce a zručností na slovenskom trhu práce. Prispievajú tým k rastu ekonomiky – podľa expertného odhadu odborníka na zahraničnú migráciu Borisa Divinského (19. 1. 2012) príspevok pracujúcich cudzincov k tvorbe HDP Slovenskej republiky bol za rok 2011 vo výške 1,5 % (HDP SR v roku 2011 vo výške 69 mld. eur, t. j. 1 mld. eur).

Podľa výskumu IOM demografický vývoj migrantov na Slovensku, ich vzdelanie a umiestnenie na pracovnom trhu znamenajú prínos pre Slovensko (napr. prispievajú k rastu HDP), nie stratu.⁴⁸ Podľa Správy o svetovej migrácii⁴⁹ výskumy o vplyvoch imigrácie v tradičných imigračných krajinách ukazujú, že migrácia nemá dlhodobý negatívny vplyv na mieru nezamestnanosti miestneho obyvateľstva, migranti prispievajú k ekonomickému rozvoju krajiny a migrácia môže viesť k vytvoreniu nových pracovných miest. Pokles natality a rast skupiny populácie v postproduktívnom veku spôsobuje, že rýchlo rastúce ekonomiky nemôžu vždy uspokojiť svoje vlastné potreby trhu práce (aj pri vyššej miere nezamestnanosti) a nedostatky v počtoch a typoch pracovníkov s požadovanou kvalifikáciou sa stávajú prekážkou rastu, ktoré pomáhajú prekonať práve migranti. Tí zvyčajne dopĺňajú trh práce – pokrývajú nedostatkové profesie, ktoré vzdelávací systém nebol schopný vyplniť, alebo zastávajú prácu, ktorú miestni ľudia nie sú ochotní prijať. Služby, ktoré migranti dostávajú, kompenzujú daňami, ktoré odvádzajú do štátneho rozpočtu, a ak sa migrant roz-

hodne opustí hostiteľskú krajinu, tá benefituje z jeho daní a nemusí znášať ďalšie náklady na jeho sociálnu či zdravotnú starostlivosť. Čistý príspevok migrantov do ekonomiky krajiny je často vyšší ako u domácich obyvateľov, pretože krajina spravidla nemá náklady na ich vzdelávanie alebo odbornú prípravu. Rastie počet krajín, ktoré uznávajú, že migranti môžu budovať cezhraničný sociálny kapitál, že kultúrna rôznorodosť môže poskytnúť impulz pre stimuláciu podnikania a spoločnosti s kultúrne rôznorodou pracovnou silou patria medzi najziskovejšie.⁵⁰

„Cudzinci rozširujú nebezpečné choroby“

Migrant musí do 30 dní od prevzatia dokladu o udelení pobytu na Slovensku predložiť policajnému oddeleniu potvrdenie o zdravotnom poistení na Slovensku (t. z. nie sú záťažou pre štátny rozpočet, ktorý by mal za nich platiť zdravotné poistenie) a lekárske potvrdenie o tom, že netrpí chorobou, ktorá by mohla predstavovať riziko pre verejné zdravie. V prípade, že tieto dve potvrdenia nepredloží včas, udelené povolenie na prechodný pobyt sa môže zrušiť.

Neexistuje žiadny zaznamenaný prípad rozšírenia nebezpečných chorôb migrantmi.

„Kriminalita cudzincov môže postupne narastať“

V roku 2011 bolo na Slovensku vznesené obvinenie proti 56 968 osobám, čo je o 969 ľudí menej, ako v roku 2010. ... Prokuratúra zaznamenala mierny nárast kriminality vo vzťahu k cudzincom, u ktorých bolo vznesené obvinenie proti 1 111 osobám, čo je o 52 viac ako v roku 2010, no o 50 cudzincov menej v porovnaní s rokom 2009.* (TASR, 5. 9. 2012)

Kriminalita migrantov sa udržiava na rovnakej úrovni. Počet migrantov stúpol z 58 322 v roku 2009 na 62 584 v roku 2010 a na 66 191 v roku 2011, t. z. pomer vznesených obvinení vzhľadom k celkovému počtu migrantov klesá (1,99 % v roku 2009 v porovnaní s 1,69 % v roku 2010 a 1,68 % v roku 2011).

Aj keď sa médiá usilujú o objektivitu poskytovaných informácií a uvádzajú pozitívne i negatívne správy o migrantoch, najčastejšie sa o migrantoch informuje v súvislosti s nelegálnou alebo trestnou činnosťou. Slovenskí novinári spracúvajú tému migrácie a súvisiace témy na základe dostupných dokumentov a informácií. Podmienky televíznych reportáží či článkov v tlačových médiách a limitované personálne kapacity však často neumožňujú dostať sa k jadrú problému a dostatočne vysvetliť problematiku.

48 Vašečka, M., tamtiež, s. 22.

49 Appave, G. – Laczo, F., World Migration Report 2011, International Organization for Migration, 2011, s. 28. (http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR2011_English.pdf) (citované 11. 3. 2013)

50 World Migration Report 2011, s. xiv.



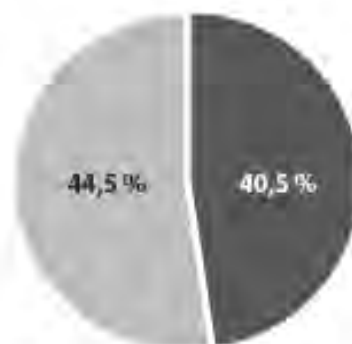
Postoje verejnosti k migrantom a zahraničnej migrácii v SR

Pre zaujímavosť ešte pripájame ďalšie výsledky zo spomínaného reprezentatívneho výskumu agentúry FOCUS pre IOM. Na prvých štyroch grafoch sú zobrazené

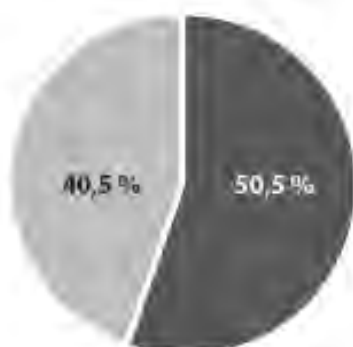
odpovede respondentov na protipólne výroky. Platý graf obsahuje odpovede respondentov podľa stupnice sociálnej vzdialenosti, šiesty zas osobnú skúsenosť a posledný názory respondentov, ktoré potvrdzujú viacero z vyššie uvedených mýtov a stereotypov.



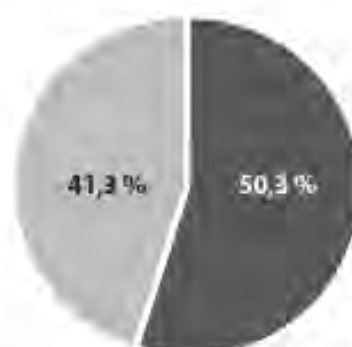
- Na Slovensku by mali žiť ľudia z rôznych kultúr. Obohatilo by to aj nás.
- Slovensko je krajina Slovákov a tak by to malo zostať.



- Bolo by dobré, aby v našom meste/našej dedine žilo čo najviac ľudí z odlišných kultúr. Život by bol zaujímavejší.
- V našom meste/našej dedine by nemali žiť ľudia, ktorí sa kultúrne odlišujú. Spôsobilo by to samé problémy.



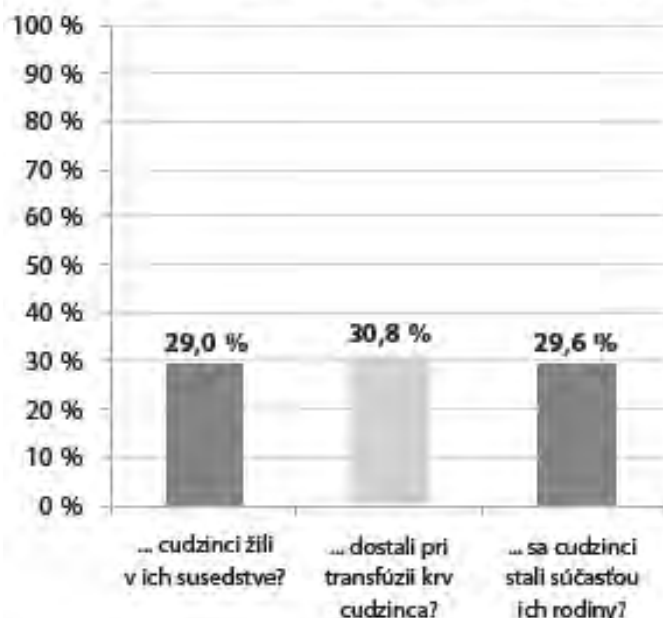
- Som rád/rada, ak som medzi ľuďmi rôznych kultúr. Cítim sa medzi nimi dobre.
- Cítim sa dobre len medzi Slovákami. Iné národnosti mi nevyhovujú.



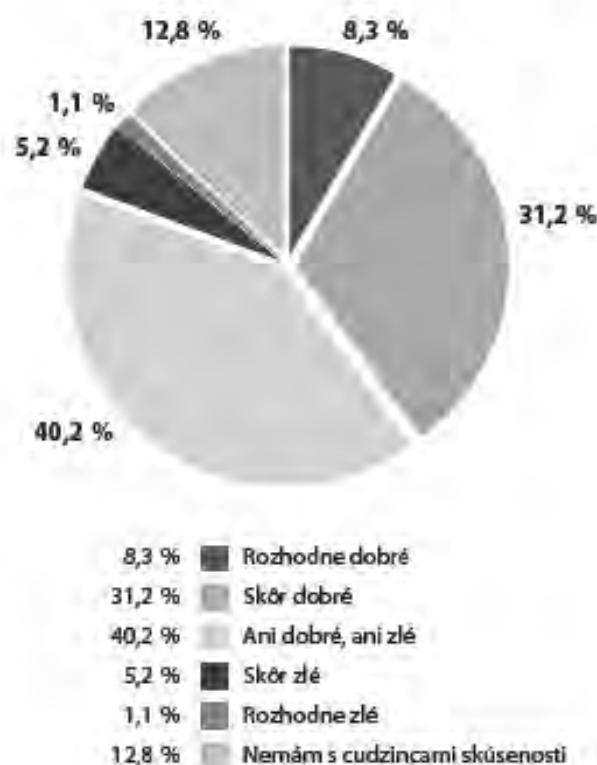
- Ak sa cudzinci žijúci na Slovensku neprispôbia Slovákom, mali by byť obmedzené ich práva.
- Cudzinci žijúci na Slovensku pochádzajú z odlišného kultúrneho prostredia a my by sme im nemali brániť si ho uchovať.



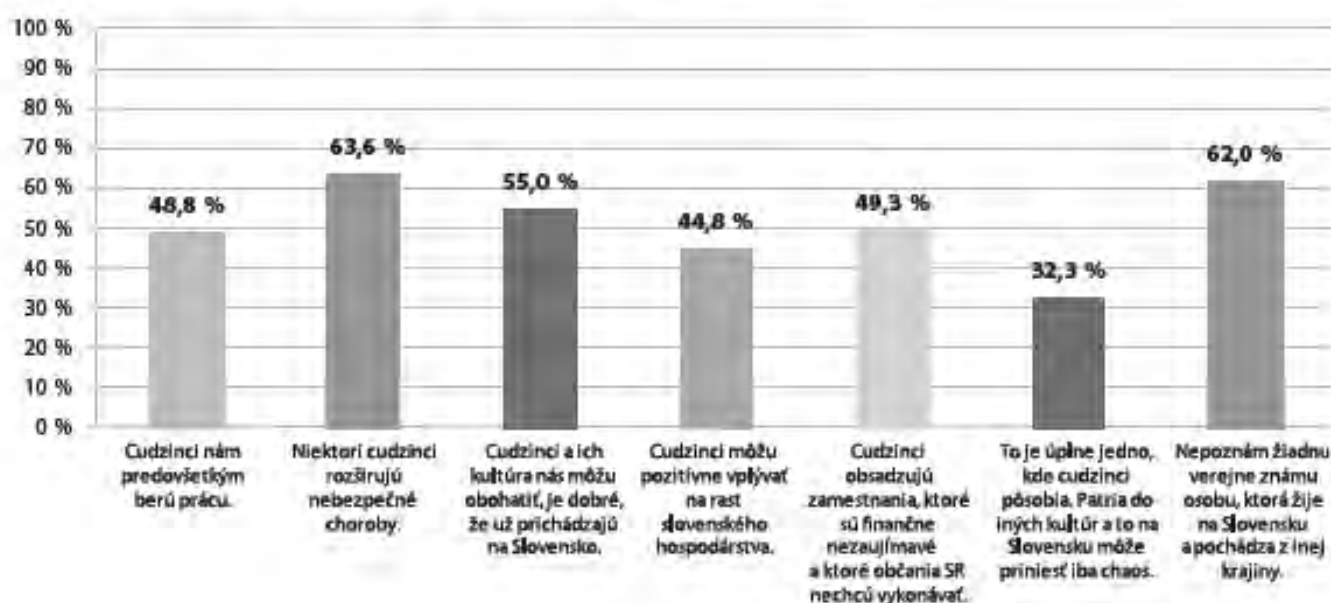
Koľkým ľuďom by podľa vás prekážalo, keby...?



Majú ľudia na Slovensku prevažne dobré, alebo zlé osobné skúsenosti s cudzincami?



S ktorými výroky súhlasila viac ako tretina respondentov?



Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR/ Organisation of Asylum and Migration Policies in the Slovak Republic

POZNÁMKA: Tento factsheet bol aktualizovaný k 14. augustu 2014 pre potreby vzdelávacieho seminára EMN *Nútená migrácia – príčiny a možné riešenia*. Pôvodná verzia factsheetu bola z augusta 2013.

1. Úvod

Tento factsheet slúži ako informačný zdroj poskytujúci prehľad o organizácii azylovej a migračnej politiky v **Slovenskej republike** vrátane organizácie inštitucionálneho a legislatívneho rámca zaoberajúceho sa štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí prichádzajú so zámerom legálnej migrácie, alebo z dôvodu medzinárodnej ochrany. Dokument vychádza z informácií, ktoré boli obsiahnuté v národnej štúdií pre Európsku migračnú sieť Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike publikovanej v decembri 2008 a následne aktualizovanej v **máji 2010 a júli 2012**¹. Správa je založená na analýze sekundárnych dát: ako hlavné zdroje informácií slúžili Ministerstvo vnútra SR (najmä Migračný úrad, Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru), Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Liga za ľudské práva.

2. Prehľad organizácie politického, legislatívneho a inštitucionálneho rámca

2.1 Politický systém a inštitucionálny kontext

Aspekty migrácie a azylu sa radia do inštitucionálnej pôsobnosti troch ministerstiev: Ministerstva vnútra SR (MV), Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ) a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR).

MV vykonáva svoju agendu v oblasti migrácie a azylu predovšetkým prostredníctvom Migračného úradu a Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru. MV je zodpovedný certifikačný orgán pre program Solidarita a riadenie migračných tokov na obdobie 2007 – 2013. Zodpovedný orgán po organizačnej stránke predstavuje odbor zahraničnej pomoci MV.

MPSVR vypracúva právne predpisy upravujúce zamestnávania cudzincov na území SR a kritériá vstupu jednotlivých kategórií cudzích štátnych príslušníkov na trh práce SR. Do pôsobnosti MPSVR patrí aj Oddelenie migrácie a integrácie cudzincov.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny koordinuje a usmerňuje činnosť 46 úradov práce v regiónoch SR a úradov zaoberajúcich sa pracovnými povoleniami. Centrum právnej pomoci, ktoré je organizáciou Ministerstva spravodlivosti SR, poskytuje bezplatnú právnu pomoc žiadateľom o azyl, ktorí sa odvolávajú proti zamietavému rozhodnutiu a tých, ktorí sú v druhom štádiu odvolania sa proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení.

UNHCR pomáha žiadateľom o azyl a azylantom v SR. IOM implementuje program asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrácií, zaoberá sa integráciou cudzincov a pomocou obetiam obchodovania s ľuďmi. Medzi ďalšie aktívne organizácie patria mimovládne organizácie ako napr. Nadácia Milana Šimečku, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Liga za ľudské práva, Slovenská humanitná rada, Spoločnosť ľudí dobrej vôle a OZ Marginal.

2.2 Právny rámec

Zákony relevantné pre oblasť migrácie a azylu schvaľuje Národná rada SR – parlament – ktorá je ústavodarným a zákonodarným orgánom republiky. Problematiku azylu upravuje zákon č. 480/2002Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje vstup cudzincov, ich pobyt ako i základné práva a povinnosti. Zamestnávanie cudzincov reguluje zákon č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalšie zákony sa zaoberajú i odbornou kvalifikáciou, občianstvom a zdravotnou starostlivosťou.

3. Rozvoj migrácie a systému medzinárodnej ochrany

V dôsledku povinnej transpozície smerníc EÚ bolo potrebné uskutočniť legislatívne zmeny. V roku 2011 bolo založený špeciálny odbor zaoberajúci sa integráciou cudzincov na MPSVR.

¹ Dostupné na webstránke EMN

V auguste 2011 schválila vláda SR Migračnú politiku Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020 a v januári 2014 prvú Integračnú politiku Slovenskej republiky, ktorá nahradila Koncepciu integrácie cudzincov v SR z roku 2009.

4. Organizácia politiky

4.1 Prehľad migrácie a politiky medzinárodnej ochrany

MZVaEZ zodpovedá za vydávanie víz a prijímanie žiadostí o povolenie na pobyt. O udelení povolenia na pobyt, registrácii pobytu ako i evidencií a prevencií nelegálnej migrácie rozhoduje MV. V rámci vstupných procedúr legislatíva rozlišuje medzi prechodným pobytom a trvalým pobytom. Zastupiteľské úrady SR v zahraničí posudzujú žiadosti o turistické víza a prijímajú žiadosti o udelenie povolenia na pobyt. Žiadosti možno podať priamo na Slovensku. Pre žiadateľov o azyl neexistujú špecifické požiadavky – žiadatelia ostávajú v pôsobnosti Migračného úradu, ktorý taktiež posudzuje žiadosti. Rozhodnutie musí byť vydané do troch mesiacov.

Prechodný pobyt sa udeľuje predovšetkým cudzincom, ktorých pobyt presiahne obdobie 90 dní. Prechodný pobyt sa udeľuje za účelom: zamestnania, podnikania, štúdia, zlúčenia rodiny, plnenia služobných povinností civilnými zložkami ozbrojených síl, osobitnej činnosti napr. výskumnej, vedeckej, lektorskej, športovej, umeleckej, štatútu Slováka žijúceho v zahraničí a štatútu osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte. Prechodný pobyt je aj pobyt na báze modrej karty. Trvalý pobyt sa spočiatku udeľuje na obdobie 5 rokov, pričom ho možno obnoviť na dobu neurčitú. Cudziniec môže dodatočne požiadať o tolerovaný pobyt na zákonom určené špecifické účely. Miera integrácie môže byť faktorom pri rozhodovaní o predĺžení povolenia na pobyt, hoci pri jej určovaní neexistujú žiadne kritéria.

Pri zamestnávaní cudzince sa vyžaduje: udelenie povolenia na zamestnanie a udelenie povolenia na prechodný pobyt na účel zamestnania. Povolenie na zamestnanie sa nevyžaduje, pokiaľ majú cudzinci povolenie na trvalý pobyt, povolenie na prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny na viac ako 12 mesiacov alebo povolenie na prechodný pobyt na účel štúdia. Povolenie na zamestnanie a prechodný pobyt na účel zamestnania sa vzťahuje iba na konkrétne činnosti, na ktoré bolo vydané. Povolenie na zamestnanie sa nevyžaduje od žiadateľa o azyl, o ktorého žiadosti sa nerozhodlo do 1 roka od začatia azylového konania, osoby, ktorej bol udelený azyl, ani od osoby, ktorej bola udelená doplnková ochrana.

Administratívne vyhostenie je rozhodnutím policajného útvaru, o súdnom vyhostení rozhoduje súd. V procese vyhostenia môže dôjsť k zadržaniu. Vyhostená osoba môže dostať zákaz vstupu do krajiny na obdobie do 10 rokov. Pre cudzincov bez povolenia na pobyt slúži program asistovaných dobrovoľných návratov, ktoré organizuje IOM.

4.2 Súvis s inými politickými oblasťami

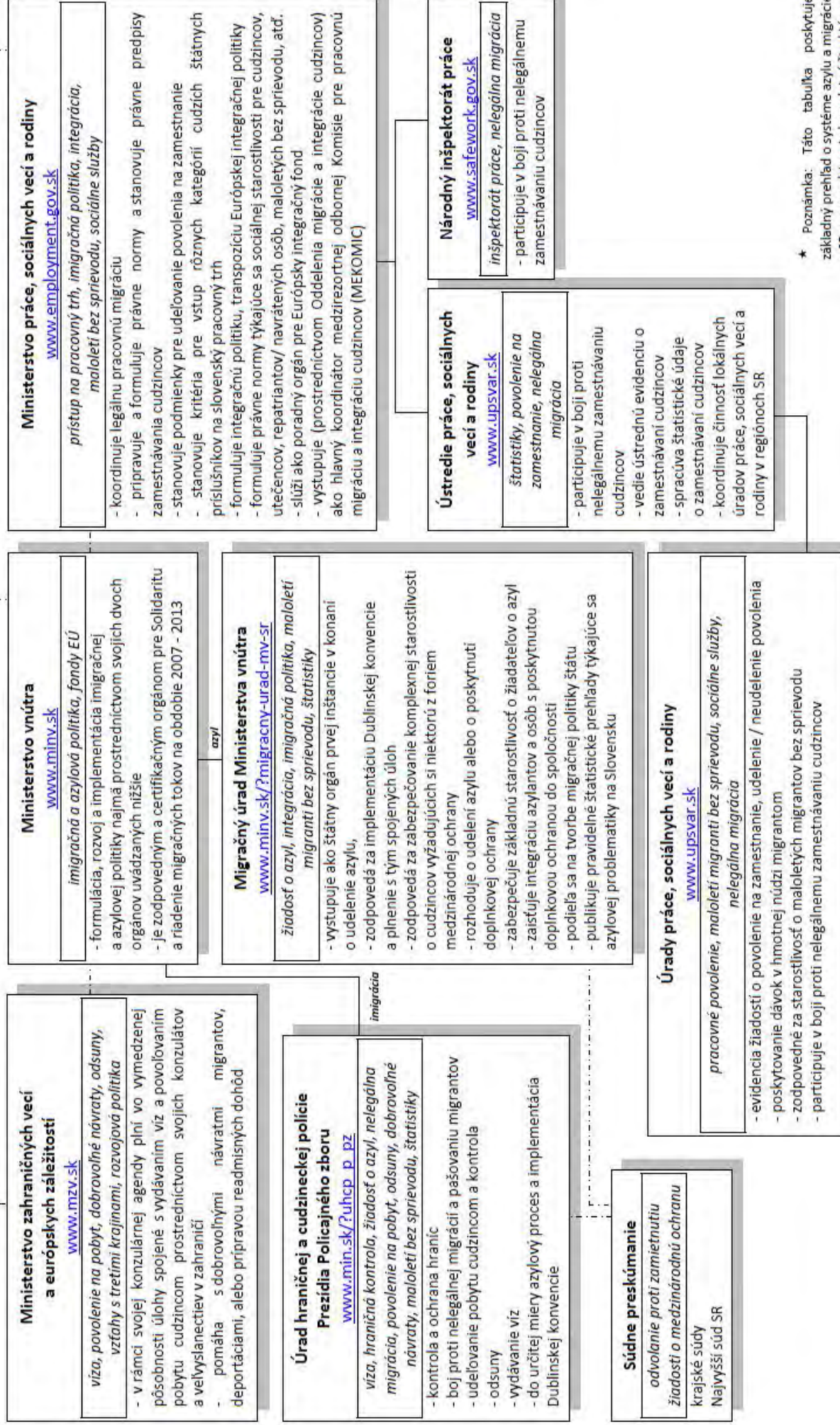
V podmienkach SR je viditeľný vzťah medzi problematikou migrácie so zahraničnou politikou, rozvojovou politikou, politikou rozvoja trhu práce ako i sociálnou politikou. MZVaEZ si vytvorilo partnerstvá s niektorými krajinami pôvodu nelegálnych migrantov alebo pomáha (potenciálnym) migrantom v iných krajinách. Najdôležitejšími témami, ktoré spájajú migráciu s inými politickými oblasťami sú najmä zdravotná starostlivosť alebo problémy spojené so zamestnávaním cudzincov z tretích krajín.

5. Analýza azylového a migračného systému

Hoci SR nie je primárnou cieľovou krajinou mnohých migrantov, je potrebné, aby sa v oblasti migrácie a azylu implementovali projekty ako napr. zabezpečenie existencie poradenských centier pre migrantov. Prijatie prvej Integračnej politiky SR (2014) a Migračnej politiky (2011) možno považovať za dôležitý krok vpred. Avšak migrácia a azyl ostávajú i naďalej oblasťou s obmedzenou pozornosťou. V posledných rokoch sa uskutočnilo niekoľko legislatívnych zmien v súvislosti s transpozíciou smerníc EÚ a je možné konštatovať, že transpozícia legislatívy EÚ mala na migračnú a azylovú politiku pozitívny dopad.

Slovenská republika 2014

Inštitucionálna tabuľka systému azylu a migrácie v SR*



* Poznámka: Táto tabuľka poskytuje základný prehľad o systéme azylu a migrácie v SR a nepredstavuje kompletnú štruktúru.

Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR/ Organisation of Asylum and Migration Policies in the Slovak Republic

NOTICE: This factsheet was updated for the EMN educational seminar entitled *Forced Migration – Causes and Possible Solutions* as of 14 August 2014. The original factsheet was from August 2013.

1. Introduction

This factsheet provides an overview of how asylum and migration policies are organised in the **Slovak Republic**, including the organisation of the institutional and regulatory context and framework for dealing with third-country nationals coming for the purpose of legal immigration or for international protection. It is based on information provided in the Slovak Republic National Report of the EMN Study *The Organisation of Asylum and Migration Policies in EU Member States*¹, as at December 2008 updated in **May 2010 and July 2012 consecutively**. The Report was based on desk research: key sources were the Ministry of Interior (including its Migration Office and Bureau of Border and Alien Police of the Police Force Presidium), International Organization for Migration (IOM) and Human Rights League.

2. Overview of organisation of political, legislative and institutional framework

2.1 The political system and institutional context

Aspects of migration and asylum fall under the auspices of three ministries: Ministry of Interior (Mol), Ministry of Foreign and European Affairs (MoFEA), and Ministry of Labour, Social Affairs and Family (MoLSAF).

Mol implements relevant policies mainly through the Migration Office and the Bureau of Border and Alien Police of the Police Force Presidium. Mol is the responsible body for the Solidarity and Management of Migration Flows Programme for the period 2007-2013, with the Department of Foreign Aid as the responsible entity.

MoLSAF establishes legal norms and regulation for employing foreigners in the SR and sets up criteria for entry into the Slovak labour market. Under this Ministry is also the Sub-department of Migration and Integration of Foreigners. The Central Office of Labour, Social Affairs and Family under the MoLSAF has 46 subordinate regional and local offices with duties related to work permits. The Centre for Legal Assistance under the Ministry of Justice provides free legal assistance to asylum seekers appealing negative decisions and free legal assistance in the second stage of appeals procedure of administrative expulsion.

UNHCR assists asylum seekers and recognised refugees in the SR. IOM provides assistance in return and resettlement programmes, integration of foreigners and victims of trafficking in human beings. Otherwise, the most active NGOs working in the field are the Milan Šimečka Foundation, the Center for the Research of Ethnicity and Culture, the Human Rights League, the Slovak Humanitarian Council, the Goodwill Society and OZ Marginal.

2.2 The legal framework

Laws relevant to migration and asylum are passed by the National Council - the Parliament - and enacted by the Government. Asylum is covered by the Act No. 480/2002 Coll. on Asylum and on Changes and Amendments of Some Acts. Act No. 404/2011 Coll. on Residence of Aliens and on Changes and Amendments of Some Acts governs the field of entry and residence of foreigners and their basic rights and obligations. Employment of foreigners is governed by the Act No. 5/2004 on Employment Services and on changes and Amendments of Some Acts as Amended. There are also relevant acts covering recognition of qualifications, citizenship and health care.

3. Development of migration and international protection systems

Legislative changes have been made to transpose EU directives. In 2011, the special department of MoLSAF dealing with the migrant integration issues was established. In August 2011, the new Migration Policy with the Perspective until 2020 was approved by the Government and in January

¹ Available on the EMN website

2014, also the first Integration Policy of the Slovak Republic was adopted, replacing the Concept of Foreigners Integration in the Slovak Republic from 2009.

4. Organisation of policy

4.1 Overview of migration and international protection policy

Granting visas and accepting applications for residence permits is the competence of the MoFEA. Granting residence permits, registering residence as well as detecting and preventing illegal migration is overseen by the Mol. As for entry procedures, the legislation distinguishes between temporary residence and permanent residence. The missions abroad review tourist visa applications and receive applications for residence permits. Applications can be filed also directly in the country. There are no specific entry requirements for asylum applicants - applicants remain under the care of the Migration Office who also reviews the applications. A decision must be given within three months.

A temporary residence is principally granted for a period exceeding 90 days. The purposes for a permit include: employment, business, study, family reunification, duties as a member of civilian units of the armed forces, special activity including e.g. lecturing, art, and sports, research and development, status of a Slovak living abroad and a status of a person with a long term residence in another Member State. Temporary residence is also a residence on the basis of an EU Blue Card. A permanent residence is first issued for five years, where after it can be renewed for an unlimited period. Additionally, an alien may apply for tolerated stay for specific purposes defined by the law. There are no fixed conditions regarding integration, but it can be included as a factor in decisions to extend residence permits.

Access to the labour market consists of two steps: granting a work permit and subsequently a temporary residence permit for the purpose of employment. A work permit is not required if the foreigner holds a permanent residence permit, a temporary residence permit for the purpose of a family reunification for more than 12 months or for study. A work permit and a temporary residence permit for the purpose of employment may only be applied for the specific activity for which it was granted. Asylum applicants who have not received a decision within one year do not require a work permit. Persons granted asylum or subsidiary protection have access to employment without a permit.

Administrative expulsions are carried out by the police and judicial expulsions are issued by the court. Detention may be used in this procedure. Forced expulsions may be accompanied by a ban on entry for up to 10 years. A foreigner without legal stay can use an Assisted Voluntary Return and Reintegration Programme organised by IOM.

4.2 Links with other policies

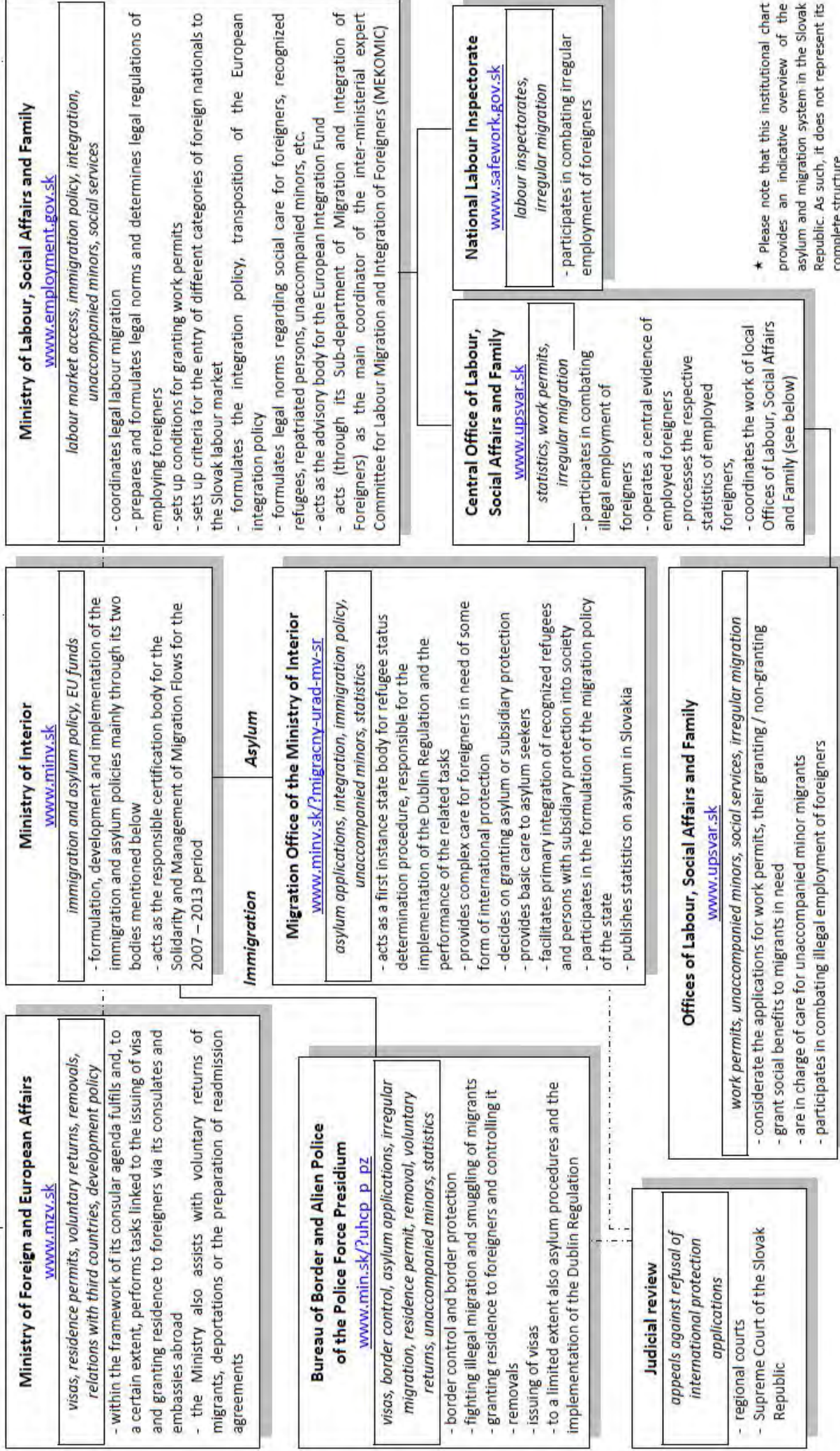
There are links between migration issues and foreign, development, employment and social policies. Hence, MoFEA has built partnerships with some countries of origin of illegal migration or assist (potential) migrants in countries of origin. Otherwise it is primarily health care or problems related to the employment of foreigners from third countries, which are the primary issues linking migration with other policy areas.

5. Analysis of asylum and migration systems

Even though Slovakia has not been a primary country of destination for many migrants, there has been a need to implement projects in the field of migration and asylum, e.g. to establish and maintain counselling centres for migrants. As an essential step forward can be considered the adoption of the first Integration Policy of the Slovak Republic (2014) and as well as of Migration Policy (2011), however migration and asylum is still a field which receives relatively limited attention. Several legislative changes have been made in recent years in relation to the transposition of EU Directives and it is assessed that the transposition of EU legislation has had a positive impact on the migration and asylum policy.

Slovak Republic 2014

Institutional Framework for Immigration and Asylum Policies in the Slovak Republic*



5. Študijné materiály/ Study materials

Tieto publikácie a odborné články boli odporúčané jednotlivými prednášajúcimi:

These publications and expert articles have been recommended by the seminar speakers:

Jo de Backer:

International Organization for Migration (2014). **Dimensions of Crisis on Migration in Somalia.**

Dostupné na / available on: <http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/Dimensions-of-Crisis-on-Migration-in-Somalia.pdf>

International Organization for Migration (2014). **Transition, crisis and mobility in Afghanistan: Rhetoric and Reality.**

Dostupné na / available on: <http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/Transition-Crisis-and-Mobility-in-Afghanistan-2014.pdf>

International Organization for Migration (2014). **The Mali migration crisis at a glance.**

Dostupné na / available on:

http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/Mali_Migration_Crisis_2013.pdf

International Organization for Migration (March 2013). **Policy in brief: two years after the crisis: returnees from Libya revisited.**

Dostupné na / available on:

http://publications.iom.int/bookstore/free/Policy_in_Brief_Libya2013_6Mar2013.pdf

International Organization for Migration. **Displacement Tracking Matrix.**

Dostupné na / available on: <http://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/What-We-Do/docs/HE-Information-management-DTM.pdf>

Francois Gemenne :

Asian Development Bank (2011). **Climate Change and Migration in Asia and the Pacific.** ADB, Manila

Black, R. (1998). **Refugees, Environment and Development.** Harlow (UK): Addison Wesley Longman.

Boano, C., R. Zetter, et T. Morris (2007). **Environmentally displaced people: Understanding the linkages between environmental change, livelihoods and forced migration.** Oxford: Refugee Studies Centre.

Brown, O. (2008). **Migration and Climate Change.** IOM Migration Research Series. Geneva: International Organisation for Migration.

EACH-FOR. Environmental Changes and Forced Migration Scenarios.

Dostupné na / available on: www.each-for.eu

Foresight (2011). **Migration and Global Environmental Change. Final Project Report.** The Government Office for Science, London.

Gemenne, F. (2011). **Why the numbers don't add up: A review of estimates and predictions of people displaced by environmental changes.** Global Environmental Change 21 (S1):41-49

McAdam, J. (Ed.) (2010). **Climate Change and Displacement. Multidisciplinary Perspectives.** London: Hart.

Piguet, Etienne. (2008). **Climate change and forced migration.** In *New issues in refugee research.* Geneva: UNHCR.

Michael Gray:

International Catholic Migration Commission (2013). **Welcome to Europe! A Comprehensive Guide to Resettlement.**

Dostupné na / available on: <http://www.refworld.org/docid/5244301a4.html>

United Nations High Commissioner for Refugees (2011). **UNHCR Resettlement Handbook.**

Dostupné na / available on: <http://www.unhcr.org/46f7c0ee2.html>

United Nations High Commissioner for Refugees (2014). **Syrian Refugees in Europe: What Europe Can Do to Ensure Protection and Solidarity.**

Dostupné na / available on: <http://www.refworld.org/docid/53b69f574.html>

IOM Regional Response to the Syria Crisis website

Dostupné na / available on: <https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/IOM-Regional-Response-to-the-Syria-Crisis.htm>

European Resettlement Network website

Dostupné na / available on: <http://www.resettlement.eu/>

Alexander Randall:

Warner, K.; Afifi, T. (2013). **Where the rain falls: Evidence from 8 countries on how vulnerable households use migration to manage the risk of rainfall variability and food insecurity.** Climate and Development.

Dostupné na / available on: <http://www.ehs.unu.edu/article/read/where-the-rain-falls>

Randall A., Salsbury J., White Z. (2014): **Moving Stories: the voices of people who move in the context of environmental change.** Climate Outreach and Information Network.

Dostupné na / available on: www.climatemigration.org.uk

Salsbury J. (2014). **Creating Legal Protection for people who move in the context of environmental change.** Climate Outreach and Information Network.

Dostupné na / available on: <http://bit.ly/1nTyaT0>

Heinrich Boell Foundation (2014). **Time to Act – How the EU Can Lead on Climate Change and Migration.**

Dostupné na / available on: <http://bit.ly/1qkFha7>

The Government Office for Science (2011). **Foresight: Migration and Global Environmental Change, 2011. Final Project Report: Executive Summary.**

Dostupné na / available on: <http://bit.ly/1yCqjN3>

Gilles Reckinger:

3Sat Mediathek: **Am Rande von Europa** (April 9, 2014).

Dostupné na / available on: <http://www.3sat.de/mediathek/?mode=play&obj=42920> (in German)

Le Monde N'est Pas Rond (The World is Not Round) website

Dostupné na / available on: <http://mondepasrond.wordpress.com/about/>

Forum online website

Dostupné na / available on: <http://www.forum.lu/> (in German and French)

EMN recommended:

European Migration Network (2013). **Organizácia azylových zariadení pre žiadateľov o azyl v SR [Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in the Slovak Republic]**. IOM Bratislava.

Dostupné na / available on: <http://www.emn.sk/sk/studie-emn/item/140-organizacia-azylovych-zariadeni-pre-ziadatelov-o-azyl.html>

European Migration Network (2013). **EMN Synthesis Report - Organisation of Reception Facilities for Asylum Seekers in Different Member States**. European Commission.

Dostupné na / available on: http://www.emn.sk/en/emn-studies/item/download/1039_9004091011eba3c9fe04ea466934a733.html

CNN Amanpour (2014). **Stemming migrant tragedy at sea**. CNN's Hala Gorani in Amanpour, Christiane Amanpour speaks with William Lacy Swing of the International Organization for Migration.

Dostupné na / available on: <http://www.youtube.com/watch?v=gSGQPm2l47o>

United Nations High Commissioner for Refugees (2014). **Global Refugee Trends 2013**.

Dostupné na / available on: <http://www.youtube.com/watch?v=CLL1mQv4vm8>
<http://www.unhcr.org/5399a14f9.html>

6. Prezentácie prednášajúcich/ Speakers' Presentations

Na ďalšej strane / On the next page